

10.

évfolyam

A

fűzet

2013. május 29., 8.00

**Országos
kompetenciamérés**

2013

OKTATÁSI HIVATAL

Általános tudnivalók a feladatokhoz

Ebben a tesztfüzetben matematika- és szövegértési feladatokkal találkozol. A feladatokat alaposan olvasd el, és a legjobb tudásod szerint válaszolj a kérdésekre!

1. Vannak olyan **matematika- és szövegértési** feladatok, amelyek után négy vagy öt válaszlehetőség szerepel, ezek mindegyikét egy-egy betű jelöli. Az ilyen feladatokban annak az egyetlen válasznak a betűjelét sátirozd be, amelyiket helyesnek gondolod! Az 1. példafeladat ezt mutatja be.

1.
MK00103

Hét

Hány percből áll egy hét? Sátirozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 168
- ☒ B 10 080
- ☐ C 420
- ☐ D 1440

Ha már megjelöltél egy választ, de meggondoltad magad, akkor az első jelölést jól láthatóan húzd át, vagy tégy rá egy X-et, majd sátirozd be a helyesnek ítélt választ az alább látható módon!

- ☐ A 168
- ☒ B 10 080
- ☐ C 420
- ☒ D 1440

2. Néhány **matematika- és szövegértési** feladatban több választ is meg kell jelölnöd úgy, hogy mindegyik sorban egy-egy állítással kapcsolatban kell döntést hoznod. Erre látsz példát a 2. példafeladatban.

2.
MK00201

Akció

A Balka áruházban a Világatlaszt 200 zedről 180 zedre értékelték le. Döntsd el, melyik igaz, illetve melyik hamis az alábbi állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besátirozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
A Világatlasz ára 10%-kal csökkent.	☒	☐ H
A Világatlasz új ára az eredeti ár $\frac{4}{5}$ -e.	☐ I	☒
A Világatlasz ára 20 zeddel csökkent.	☒	☐ H

3. A szövegértési részben lesznek olyan kérdések, amelyekre a választ a feladatlapon megadott helyre kell beírnod. Csak olyan hosszú választ írd, hogy az kimerjen az üresen hagyott helyre. A 3. példafeladat egy ilyen kérdést mutat be.

Könyv

Mit csinál a fiú, miután megtalálta a könyvet?

Felrakja a polcra, majd bezárja a könyvszekrényt. Azután szól a mamájának, hogy megtalálta a könyvet.

- 4.** A szövegértési feladatok között vannak olyanok, amelyekre a választ a szövegben kell visszakeresned és aláhúznod. Ilyenkor lapozz vissza, keresd ki a választ a szövegben, és húzd alá!
- 5.** Találkozol olyan szövegértési feladatokkal is, amelyekben néhány állítást számozással, a megadott szempont szerint kell sorba rendezned. Az ilyen feladatokban az állítások előtti vonalra írd be a sorrendnek megfelelő számot!
- 6.** A matematikarészben vannak olyan feladatok, amelyekben rövid választ (egy számot vagy néhány szót) kell írni az üresen hagyott helyre.
- 7.** A bonyolultabb matematikafeladatok esetében nemcsak a végeredményre, nemcsak arra a következtetésre vagy döntésre vagyunk kíváncsiak, amelyet az eredmény alapján hozol, hanem szeretnénk látni azt is, hogy milyen számításokat végeztél a feladat megoldása során. Erre a feladat szövege külön felhívja a figyelmedet. Pl.: *Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!*
- 8.** Más matematikafeladatok esetében önállóan kell írásba foglalnod, hogy milyen matematikai módszerrel oldanál meg egy adott problémát, milyen matematikai érvekkel cáfolnál meg vagy támasztanál alá egy állítást. Az ilyen kérdésekre többféleképpen adhatsz helyes választ. Válaszodat aszerint fogjuk értékelni, hogy az általad leírtak mennyire tükrözik a probléma megértését, illetve milyen a válaszodban megmutatkozó gondolatmenet.
- 9.** Azoknál a matematikafeladatoknál, amelyekben két-három lehetőség közül választva kell valamilyen döntést hoznod, ÉS indoklást is kérünk, nagyon fontos, hogy az indoklásodat/számításodat is leírd, mert ennek hiányában nem elfogadható a válaszod.
- 10.** Néhány matematikafeladatban egy képzeletbeli ország, Zedország szerepel. Zedország pénzneme a zed.

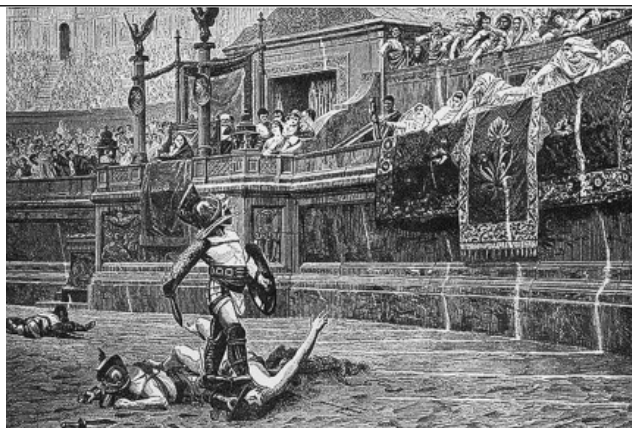
A füzet végén képleteket tartalmazó táblázatot találsz, amely segítséget nyújthat a matematikafeladatok megoldásában. A feladatok megoldásához használhatsz vonalzó, számológépet.

Ne kezdj hozzá a feladatok megoldásához, amíg arra fel nem szólítanak!

Az alábbiakban egy gladiátorokról szóló tanulmány összegzését közöljük. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Jól fizetett profik voltak a római gladiátorok

- 1** Az ókori Róma amfiteátrumai-ban harcoló gladiátorok hájas, magasan képzett, igen busásan megfizetett, dédelgetett profik voltak, akik sokkal inkább elkápráztatták harctudásukkal a tömegeket, mintsem az életükért küzdöttek volna, állítja egy új tanulmány, amely rekonstruálta a gladiátorok harcászataát és viadalaik lefolyását.
- 2** A tanulmány vitatja az olyan ókori harci jeleneteket, mint amilyeneket a Gladiátor című film is felvonultat. Állításai szerint az i. sz. első századtól a gladiátorharc a szórakoztatás, a nézőközpontú művészet egyik formájává vált. „Az irodalmi források és a Birodalom feljegyzései szerint a gladiátorok nagy hírnévre tettek szert – mi több, olyan hírességeknek számítottak, akiknek a nevét az egész római világ ismerte” – mondta Steve Tuck, a Miami Egyetem régésze. „Ritkán harcoltak, és rövid karrierjük volt, rendkívül költséges volt a szerződötésük, és általános elvárás volt, hogy túléljék a mérkőzéseiket.”
- 3** Tuck a korszak római művészetének 158 aktív gladiátorharcot bemutató ábrázolását vizsgálta meg tanulmányához. Elsősorban az egy-egy elleni összecsapásokban alkalmazott harci módszerekre összpontosított, majd ezeket összevetette a középkori német és az észak-olaszországi reneszánsz kardvívási és harcművészeti leírásokkal. „A leírások jól kivehető párhuzamokat vonnak a gladiátorábrázolásokkal. A harctéri taktikákkal szemben, a gladiátorokhoz hasonlóan vagy velük megegyezően felfegyverzett és páncélozott katonákra vonatkoztatva magukban foglalják a párbajt is” – magyarázta Tuck.
- 4** A tanulmányból kitűnik, hogy a küzdelmeknek általában három kritikus fázisuk volt. Az első a kezdeti összecsapás volt, amikor még mindkét gladiátor teljes fegyverzetben, nyíltan támadt egy testre mért találat érdekében. A másodikban az egyik gladiátor – aki megsérült vagy valamilyen hátrányba került – elkezdett hátrálni vagy távolságtartásra törekedni ellenfelével szemben. A harmadikban a gladiátorok eldobták sértetlen pajzsukat, majd birkózásba kezdtek. Tuck szerint ez a fázis gyakori módja volt a küzdelem eldöntésének, azaz a cél nem az ellenség megölése, hanem „a seb nélküli győzelem” volt, ahogy a római költő, Martialis is írja.
- 5** Tulajdonosaik szemében egy megvásárolt és jól kiképzett gladiátor jelentős befektetést képviselt, ez magyarázhatja, miért nem végződtek a küzdelmek automatikusan a küzdő felek egyikének halálával, magyarázta Bryn Walters,

a Brit Római Régészeti Társaság igazgatója. „A szenátorok, tehetős kereskedők és császárok aligha rajongtak volna, ha legjobb szórakoztató csillagukat lemészárolják az arénában csak azért, hogy a tömegnek meglegyen az öröme” – mondta Walters.

- 6 Az a tény, hogy a gladiátorok rendszerint nehéz sisakokat, pajzsokat, kardvédőket és gyakran páncélt is viseltek, tovább erősíti ezt az elvet. „Ha halálra ítélték volna őket, ilyen fokú védelem már abszurd és értelmetlen lett volna. A gladiátorokat felfegyverezték és felpáncélozták, hogy szembeszállhassanak a halál kockázatával, de nem a biztos halállal...” – mondta Tuck. „A gladiátorok művészete a túlélés elvárását, valamint a seb nélküli győzelem képességét hordozta magában. Ez lehet az eredete a Nyugat-Európában elterjedt harcművészeti tradícióknak.”

1

OG05603

Gladiátorok

Kik voltak a gladiátorok tulajdonosai? Írd le azt a hármat, amelyet a szöveg említ!

0

1

7

9

.....

.....

2

OG05605

Gladiátorok

Mi NEM jellemezte a szöveg szerint a gladiátorokat? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Jó kardforgatók voltak.
- ☐ B Jómódúak voltak.
- ☐ C Közismertek voltak.
- ☐ D Szigorú életmódot követtek.

3

OG05606

Gladiátorok

Ki NEM lehetett a szerző segítségére a kutatásban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A keleti harcművész
- ☐ B irodalomtörténész
- ☐ C művészettörténész
- ☐ D régész

4

OG05607

Gladiátorok

Mit gondolsz, a tanulmány szerzője tagadja, hogy az arénákban csatajelenetek és csoportos viadatok zajlottak? Válaszodat a szöveg alapján indokold!

0

1

7

9

.....

.....

5

OG05612

Gladiátorok

A szöveghez tartozó kép egy gladiátorküzdelmet ábrázol. Fogalmazd meg, megfelel-e az ábrázolás a tanulmányban leírtaknak! Legalább két dolgot említs!

0

1

2

7

9

.....

.....

6

OG05613

Gladiátorok

Melyik szóval helyettesítenéd a ④ bekezdésben szereplő „fázis” kifejezést? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- Ⓐ időszak
- Ⓑ korszak
- Ⓒ lépés
- Ⓓ szakasz

7

OG05614

Gladiátorok

Egyetértesz a tanulmányban leírtakkal? Válaszodat a szöveg alapján indokold!

0

1

7

9

.....

.....

8

OG05618

Gladiátorok

Hogyan tudtak a gladiátorok győzni úgy, hogy az összecsapást mindketten túléltek? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- Ⓐ A császár nem akarta elveszteni kedvencét, így mindig megkegyelmezett.
- Ⓑ Legtöbbször a viadalt fegyver nélküli összecsapással döntötték el.
- Ⓒ Magas szintű kardforgatóként megtanultak könnyű sebet ejteni.
- Ⓓ Sisakokat, pajzsokat, karvédőket és gyakran páncélt is viseltek.

Itt nem ér véget a szövegértés-
feladatsor, lapozz tovább!

Ezen az oldalon részletet látsz egy TV-műsorból. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekhez!

MátraTV

20:00	Visszacsapó Parittya – K. O. Média – koncert 2/1. 12
21:05	Kegyetlen bánásmód (am. rom. vígj., 2003) 12 Feliratozva a TV2 Text 888. oldalán Közben Kenőrsorolás

22:55	Szerelmes Shakespeare (am. rom. vígj., 1998) 12 A világ legnagyobb drámaírójának is elakadt néha a toll... Az 1590-es évek londoni színházai nem győzték bemutatókkal, a színház virágkorát élte. Az ifjú titánt, Will Shakespeare-t (Joseph Fiennes)...
1:05	Krónika 12 (ism.) Mérlegen a valóság
2:00	Esküdt ellenségek: Az utolsó szó jogán (am. krimisor., 12. rész, 2005) 16 –
3:00	Ha férfi vagy, légy férfi! Műsorzárás

ProFilm

20:10	Pókember (am. sci-fi akcióf., 2002) 12 Megvásárolható DVD-n. Egy pókcsipés nem a világ. Peter Parker (Tobey Maguire), a kétfalás diákújságíró világa mégis fenekestül felfordul, amikor egy laboratóriumi riportútja során megcsípi egy ártatlan kis nyolciábú.
--------------	--

22:45	Beszélő fejek 12 Vidám, aktuális talk-show Utána: Hírek
23:50	Rali-vb Összefoglaló
0:45	Portré 12
1:20	Szebb holnap 2. (hongk. akcióf., 1987) 18 A hongkongi rendőrség egy nagyszabású pénzhamisítási ügy leleplezésére készül. Az egyik gyanúsított Lung Si a rettegett triádok egykori tagja. Az ügyre Kitet, a fiatal zsarut állítják.
3:05	Műsorzárás

DiaTV3

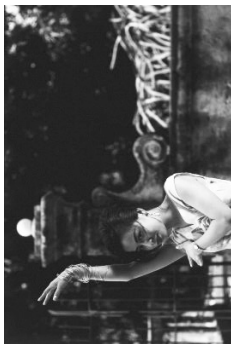
19:35	2020: A tűz birodalma (am.-angol-ír sci-fi, 2002) 12 Quinn (Christian Bale) a londoni metró egyik alagútjában szemtanúja volt a Sárkány ébredésének, és a sárkányok ellen harcoló kis közösség vezére lett. Legfőbb céljuk, hogy megmentsék gyerekeik életét.
--------------	--

21:35	CSI: A helyszínelők (am.-kan. akciófilm-sor., 104. rész, 2000) 16 Megvásárolható DVD-n
22:35	Túlélésből jeles (am.-kan. akcióf., 2003) 18
0:35	CSI: A helyszínelők (am.-kan. akciófilm-sor., 104. rész, 2000) 16 (ism.) Megvásárolható DVD-n
1:35	Időrés (am. sci-fi akcióf., 1992) 16

TISZA Televízió

21:05	Impressziók (lengyel ism. sor., 1997) – Róma – víz és kő
21:15	Mednyánszky (szlovák ismerett. film, 2005)
22:00	Tiszaspport Sportösszefoglaló
22:15	Beavatás – A magyar észjárásról Czakó Gábor televíziós esszéje
22:35	Vadító szép napok (hongk. filmdráma, 1991) 16

0:10	Rost Andrea és a Liszt Ferenc Kamarazenekar hangversenye (magyar koncertf., 2003)
0:55	Vers Tóth Árpád: Jó éjszakát (közrem.: Szervét Tibor)
1:00	Himnusz
1:05	Híróra (ism.) – Hírek, Sport hírek, Időjárás-jelentés, Heti Hírmondó
2:05	Mese A nagy ho-ho-ho-hor-gász: Horgász a tetőn (magyar animációs filmsorozat)

Rövidítések: akcióf. = akciófilm, am. = amerikai, hongk. = hongkongi, ism. = ismétlés, ism., ismerett. = ismeretterjesztő, kan. = kanadai, koncertf. = koncertfilm, közrem. = közreműködik, krimisor. = krimisorozat, rom. = romantikus, sor. = sorozat, vígj. = vígjáték

9

OF02801

Tv-műsor

Számozással állítsd adásidejük szerint sorrendbe az alábbi tévéműsorokat!

..... Rali-vb

..... Mednyánszky

..... Pókember

..... Mese

10

OF02803

Tv-műsor

Honnan lehet tudni, hogy a Tisza Tv hírműsora ismétlés? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A cím utáni zárójelből.
- ☐ B A műsor címéből.
- ☐ C Az adásidőből.
- ☐ D Abból, hogy a Himnusz után vetítik.

11

OF02804

Tv-műsor

A tévéműsorban szereplő mozifilmek közül melyik készült legkorábban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Pókember
- ☐ B Szébb holnap 2.
- ☐ C Szerelmes Shakespeare
- ☐ D Vadító szép napok

12

OF02805

Tv-műsor

Milyen adatokat közöl a tévéműsor a filmekkel kapcsolatban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A film címét, a rendező születési helyét, a készítés évszámát.
- ☐ B A film címét, a film nemzetiségét, a film műfaját, a készítés évszámát.
- ☐ C A film íróját, a film nemzetiségét, a film műfaját és időtartamát.
- ☐ D A film címét, a film nemzetiségét, a film műfaját, a nyert Oscar-díj évét.

13

OF02807

Tv-műsor

Melyik csatorna esti műsorán szerepelnek csak filmek és sorozatok? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A MátraTv-n.
- ☐ B A ProFilmen.
- ☐ C A DiaTv3-on.
- ☐ D A Tisza Televízióban.

14

OF02808

Tv-műsor

Melyik csatorna sugározza a legtöbb ismeretterjesztő műsort? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A MátraTv
- ☐ B ProFilm
- ☐ C DiaTv3
- ☐ D Tisza Televízió

15

OF02809

Tv-műsor

Judit és Krisztián a Tűz birodalma című filmet nézi. Judit mindenképpen látni szeretné a Szerelmes Shakespeare-t, de tudja, Krisztián nem fog odakapcsolni. Meg tudja nézni Judit a Szerelmes Shakespeare-t aznap a tévében? Indokold meg a válaszodat!

0
1
7
9

.....
.....

16

OF02813

Tv-műsor

Mi a közös ezekben a műsorokban: Esküdt ellenségek: Az utolsó szó jogán; Impressziók; A nagy ho-ho-ho-horgász?

0
1
7
9

.....

17

OF02814

Tv-műsor

Mit tudunk meg a Tűz birodalma című film ismertetőjéből? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

A sárkányok:

- ☐ A gonoszak
- ☐ B hatalmasak
- ☐ C jószívűek
- ☐ D pénzéhesek

18

OF02815

Tv-műsor

Mi jellemzi a műsorismertető fogalmazásmódját? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A egyszerűség
- ☐ B humor
- ☐ C komolyság
- ☐ D tudományosság

19

OF02817

Tv-műsor

Tamás a Pókember című filmet nézi. Nagy rajongója ugyanakkor a Helyszínelők című sorozatnak is, a világért sem hagyja ki egy epizódot sem. Viszont már régóta szeretné megnézni a Pókembert is, ezért nem szeretne elkapcsolni erről a filmről. Meg tudja Tamás nézni a Helyszínelők aznapi részét a tévéből? Indokold meg a válaszodat!

.....

.....

.....

0

1

7

9

Olvasd el Gyurkovics Tibor novelláját, és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Az én órá

A karórát régen kaptam, egész kicsi koromban. Apám valahol külföldön szerezte, olcsó pénzen, Nagyezsda – az volt ráírva. Csak négy szám volt rajta, 3-as, 6-os, 9-es és 12-es. Akkor még alig ismertem az órát, de keveselltem rajta a számokat, sose tudtam megállapítani, hány óra. A szíja is hatalmas volt, olyan ormótlan, az az igazság, ha csak tehettem, levettem a karomról, mert ide-oda csúszkált, zavart.

– Nem baj – mondta apám –, jó ez addig, amíg tart. Majd ha elromlik, kapsz egy másikat.

Valójában szerettem volna, ha elromlik. Végleg elromlik. Amikor iskolába kerültem, láttam, a többieknek mind kicsi kedves órájuk van, tele számokkal, egykettőre meg tudják állapítani, mennyi az idő, én meg csak a csöngetésre ocsúdtam fel mindig. Nem is volt ez óra, csak egy tárgy, késett mindig vagy tíz percet. Dóritól meg is kérdeztem, mit jelent az a szó, jelent-e valamit egyáltalán, ami rá van írva. Ő megnézte az orosz szótárban, de nem találta.

Sokszor otthon is felejtettem. Letettem este a karomról, reggel meg a nagy rohanásban elfelejtettem visszacsatolni. Az iskolában vettem csak észre, hogy nincs velem – jobb is, gondoltam, csak zavar. Úgyse tudom, mennyi idő van rajta.

Mikor hazamentem, láttam, apám babrálja az órát.

– Látom, nem jár pontosan, most beállítottam, nem késik már. – És visszaadta, én megint fölcsatoltam pár napra, de az az igazság, most se tudtam, hogy pontosan hány óra. Kicsit sajnáltam is, hogy apám megjavította, olyan nagynak, otrombának éreztem, lötyögött a karomon, még írás közben is zavart.

Tornaórán is le szoktam venni, ilyenkor betettem a mellényem zsebébe. Egyik alkalommal már jöttem hazafelé, mikor észrevettem, hogy nincs nálam, na – gondoltam –, most igazán nem tehetek róla, hogy elveszett, most aztán vége. Nem szóltam semmit. Jártam-keltem otthon, kicsit megkönnyebbülve, hogy nincs meg, majd egy új óra, egy gyönyörű kis óra lesz az enyém. Megkönnyebbülve mentem az iskolába, mintha valamitől megszabadultam volna. Nem is volt nekem való, nyugtattam magam, még a szíját se szerettem. Fütyörészve indultam hazafelé – amikor az egyik osztálytársam utánam szaladt és kiabált.

– Nem a te órád ez, nem a te órád ez? – És messziről lobogtatott felém valamit. „Csak ne az enyém legyen, csak ne az enyém” – ismételtettem magamban, új órát akarok, szépet, nekem valót. A lány a háta mögé dugta.

– Mi volt ráírva? – nézett élesen a szemembe.

– Az enyémbe? Nem is tudom... Talán valami... Nagyezsda.

– Igen, ez az! A tornateremben találtuk, gondoltam, hogy a tiéd. – És átnyújtotta az én nyomorult órámat, igen, megint ott volt a kezemben, az óraszíj, mint egy bogárláb kunkorodott, a számlap villogott a napban, a kis mutató pedig állt.

– Köszönöm. Nagyon köszönöm – mondtam a lánynak.

– Jobban vigyázhatnál rá – fintorgott a lány, és elfutott.

Néztem az órát. Nem jár. Kampec. Most legalább vége, biztos leesett a padlóra, és eltört a tengelye. Néztem az órát, ahogy állt, nem mozdult, halott tárgy volt, nem mutatta az idő futását. Nem baj, nem is szerettem – gondoltam –, fölcsatoltam a karomra. Mentem pár lépést. Aztán csavartam rajta egy-kettőt, figyeltem. A fülemhez emeltem, idegességemben azt se láttam, mozdul-e a kismutató vagy sem. A fülemmel se hallottam semmit, vagy a hajam zizegett, erősen figyeltem az utcazajban, aztán egyszerre, mint egy távoli szívet, hallottam a ketyegését. Mindegy, gondoltam. Megvan, az enyém, majd lesz egyszer egy másik óráim, csak nem dobhatom el?

Amikor oroszot kezdtünk tanulni, Mária néni első nap azt mondta, hallgassatok meg néhány szót, hogy hangzik: daleko – messze, mondta, gavarity – beszélni, nagyezsda – a remény. Ezen a nyelven fogunk tanulni. Néztem az órámat, arra is ez volt írva. De a számlapja már kopott volt, nem fénylett annyira, mint mikor megkaptam, s olyan otrombának tűnt a kezemben.

Amikor nyáron lenn voltunk Pista bácsiéknál, sokat fürödtünk. Csak a part mellé merészkedtünk le, de ott is olyan sebesen folyt a Maros, hogy csaknem mindig elsodort bennünket. Hancúroztunk, nagyokat nevtünk. A karórámat mindig a köpenyemre szoktam tenni, egész a partra, mi meg benn fürödtünk. Ahogy kijövünk a vízből, látom, hogy a köpenyemet is elkapta a víz, már a folyón lebegett. Kihalásztam, persze, az óra sehol. Néztem a mély vizet, ahogy kavargott, s akkor már tudtam, amit nem szeret az ember, az nem is marad meg vele. Láttam, ahogy a folyó fenekére szállt, számlapját belepi a víz, lassan elsüllyed az iszapban. Kicsit megkönnyebbültem, hogy lesz egy kedvemre való óráim, igazán kiszolgált évekig ez a régi.

Hazajöttünk, nagy vidáman beszámoltunk a nyári eseményekről, nagy fürdözésekről, labdázásról. Megkönnyebbülve aludtam el, gondoltam, vasárnap előállok, és megmondom apámnak – elvesztettem véglegesen az órámat. Ha nem is most, de valamikor kapok egy új órát, egy igazit, ami nekem való, amit szeretek. Teltek a napok, számoltam a vasárnapig tartó időt. Szombaton csöngetett a postás, s egy kis csomagot hozott Makóról. A nevemre szólt, boldog voltam. Kibontottam nagy sietve, és a finom papírba csomagolva ott volt az óráim. Hirtelen fülemhez emeltem, hallottam a ketyegését, mint egy távoli szívet. Pista bácsi írt néhány sort: „Megtaláltuk az órádat a folyóban, szerencsére könnyen megjavították, hordd egészséggel, és vigyázz rá...” Álltam az előszobában, kezemben az órával, olyan gyönyörűnek, egyedülvalónak tűnt, a kismutató apró sercenésekkel mozdult, a legszebb óráim láttam, meggémberedett szíja csak hozzám tartozott, fölhúzó csavarja kedvesen gördült. Éreztem már, nem tudok nélküle élni.

20

OI02101

Az én órá

Nevezz meg három dolgot, amely zavarta az elbeszélőt az órájával kapcsolatban!

0

1

7

9

.....

.....

21

OI02106

Az én órá

Miért kérdezte meg a lány, hogy mi volt az órára írva?

0

1

7

9

.....

22

OI02110

Az én órá

Meglátszott-e az órán az idő múlása? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Igen, mert már kopott volt a számlapja.
- ☐ B Igen, mert egyre többet késett.
- ☐ C Nem, mert mindig meg tudták javítani.
- ☐ D Nem, mert ugyanolyan otromba maradt.

23

OI02112

Az én órá

Írj ki egy hasonlatot a szövegből, amelyben az elbeszélő emberi tulajdonsággal ruházza fel az órát!

0

1

7

9

.....

.....

24

OI02114

Az én órá

„Amit nem szeret az ember, az nem is marad meg vele.” Hogyan értelmeznéd a szöveg alapján ezt a kijelentést?

0

1

7

9

.....

.....

25

OI02115

Az én órá

Melyik városban tölti gyermekkorának nyarát az elbeszélő?

0

1

7

9

.....

26

OI02117

Az én órá

A történet végén miért számolta az elbeszélő a napokat vasárnapig? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Akkorra várta, hogy kap egy új órát a régi helyett.
- ☐ B Akkorra várta a csomag megérkezését Makóról.
- ☐ C Akkor akarta elmondani az apjának, hogy elvesztette az órát.
- ☐ D Akkor akarta megkérni az apját, hogy vegyen új órát.

27

OI02118

Az én órá

Mennyi idő telik el az elbeszélésben? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A néhány hónap
- ☐ B egy év
- ☐ C néhány év
- ☐ D húsz év

28

OI02119

Az én órá

Milyen kapcsolat van az elbeszélés és a cím között? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A cím utal az elbeszélő és a tárgy közötti személyes kapcsolatra.
- ☐ B A cím röviden összefoglalja az elbeszélés mondanivalóját.
- ☐ C A cím kifejezi az elbeszélő gondolatait és érzelmeit.
- ☐ D A cím utal az elbeszélő és az apa kapcsolatára.

Ne kezdj hozzá a szövegértési feladatok következő részéhez, amíg arra fel nem szólítanak!

Olvasd el az alábbi cikket a Tőzsde kialakulásáról, és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Tőzsde

- 1 Ha a kereskedők üzletet akarnak kötni egymással, akkor találkozniuk kell. Ez a mondat már-már komikusan hat ma, amikor egy postai küldemény egyetlen éjszaka alatt Frankfurtból New Yorkba ér, telefonálhatunk, faxot vagy e-mailt küldhetünk a világ majdnem minden helységébe. A középkorban és a reneszánsz idején más volt a helyzet. Tekintettel a rossz útviszonyokra és arra, hogy a modern kommunikációs eszközök még nem léteztek, a kereskedőknek muszáj volt megegyezniük abban: ahhoz, hogy üzletelni tudjanak egymással, egy adott helyen rendszeresen találkozniuk kell. Amit a parasztoknak és a kézműveseknek a hetipiacok, azt jelentették a kereskedőknek a *vásárok*, amelyeket legtöbbször valamelyik egyházi ünneppel egy időben, egy-egy fontosabb kereskedővárosban tartottak meg. Ilyen város volt Lipcse, Frankfurt és Nürnberg.
- 2 A gazdaság továbbfejlődése szempontjából különös jelentőségre tett szert a flandriai kereskedelmi központ: (flamandul) Brugge (franciásan Bruges). A van de Beurse (ejtsd: fan de börsz) család már a 14. században fenntartott itt egy afféle vendégfogadót a vásárra érkező kereskedők számára. A család nevének eredetére címerük ad magyarázatot, azon ugyanis három bórerszény (latinul: bursa) látható. A fogadóban az emberek összejöttek, begyűjtötték a híreket, megtudták, éppen milyen új áruk vannak, a kereskedők közül ki megbízható és ki nem. Ha valaki üzletkötést akart előkészíteni, akkor elment a „Beursé”-hez. A név fogalommá vált, és a kereskedők a többi városban is a *börse* (ejtsd: börze) szóval jelölték azt a helyet, ahol rendszeresen találkoztak. 1531-ben Antwerpenben emelték azt az épületet, amely az első valódi tőzsde volt, és amely nyitva állt valamennyi ország kereskedői előtt.
- 3 Döntő fordulatot jelentett, hogy az árut, amellyel kereskedtek, nem vitték magukkal a börzére, hanem csak egy róla szóló igazolást. A börzén történő üzletkötés különösen olyan dolgok esetében alkalmas, amelyeket tulajdonképpen nem is kell szállítani, merthogy nem anyagi, hanem inkább eszmei jellegűek. Ilyen esetben tehát maga a kimutatás, a bizonylat az eladott, illetve megvett áru: például egy váltó. Velencében a Rialto hídon már a 14. században kereskedtek váltókkal, a későbbiekben pedig a köztársaság adósleveleivel is.
- 4 Kereskedni úgy is lehetett, hogy az ember érdekeltté vált a hajózásban, amely persze eléggé kockázatos volt akkoriban. Egyes kereskedők egész egyszerűen fogadást kötöttek egy-egy földközi-tengeri vagy Afrika partjai mentén megtett óceáni hajóút sikerére, illetve balsikerére. A fogadásról bizonylatot állítottak ki, amelyet el lehetett adni. Mások összeadtak pénzt, és közösen felszereltek egy hajót, hogy mérsékeljék a kockázatot, amellyel az óceánokon való hajózás járt. Hogyha egy hajó gazdag rakománnyal futott be a kikötőbe, az üzletfelek osztoztak a nyereségen, ha a hajó útközben elsüllyedt vagy a rakomány kalózok kezére került, a veszteség személyekre megosztva nem volt olyan súlyos.
- 5 Aki folyamatosan érdekelt volt a tengeri kereskedelemben, annak meg kellett próbálnia jól felmérni a kockázatot és a várható bevételt. „A jövőbe pillantani” latinul úgy hangzik, hogy *speculari*, a kereskedők tehát *spekulánsok* voltak. Bízni kellett abban, hogy az üzlettársak eleget tesznek kötelezettségeiknek. És abban, hogy ha ezt elmulasztják, az állam megbünteti őket.

29

OJ01010

Tőzsde

Húzd alá a szövegben azt a részt, amely a tengeri kereskedelem színtereit említi!

0

1

7

9

30

OJ01001

Tőzsde

Mi volt a kereskedelem elsődleges helyszíne a középkorban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ (A) A hetipiac.
- ☐ (B) A vásár.
- ☐ (C) A fogadó.
- ☐ (D) A tőzsde.

31

OJ01003

Tőzsde

Milyen szerepet játszott Brugge a tőzsde kialakulásában? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ (A) Ebből a városból származik a börze elnevezés.
- ☐ (B) Ebben a városban tartották a legjelentősebb vásárokat.
- ☐ (C) Ebben a városban kezdtek el váltókkal kereskedni.
- ☐ (D) Ebben a városban épült meg az első nemzetközi börze.

32

OJ01004

Tőzsde

Mi látható a van de Beurse család címerén?

0

1

7

9

.....

33

OJ01005

Tőzsde

Elsősorban miért jártak a kereskedők a „Beursé”-hez? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ (A) Az volt a város legelőkelőbb vendégfogadója.
- ☐ (B) Ott lehetett az üzletkötés előtt tájékozódni.
- ☐ (C) Ott kötöttek a legjelentősebb üzletek.
- ☐ (D) Ott árulták a legszebb bőrrészényeket.

34

OJ01007

Tőzsde

Fogalmazd meg röviden, hogy mi a közös az első két bekezdésben említett városokban!

0

1

6

7

9

.....

.....

35

OJ01008

Tőzsde

Melyik városban kereskedtek már a 14. században is bizonylatokkal a konkrét áru helyett? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Lipcsében
- ☐ B Bruges-ben
- ☐ C Antwerpenben
- ☐ D Velencében

36

OJ01009

Tőzsde

A szöveg alapján foglald össze röviden, hogyan változott a börzék szerepe a kereskedelemben!

0

1

2

7

9

.....

.....

.....

37

OJ01011

Tőzsde

Mi a közös a **4** és az **5** bekezdés témájában? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Mindkét bekezdés egy-egy latin eredetű szó magyarázatára épül.
- ☐ B Mindkét bekezdés a tengeri kereskedelem hajóútvjait részletezi.
- ☐ C Mindkét bekezdés a kereskedők tulajdonságait fejti ki.
- ☐ D Mindkét bekezdés utal a kereskedelemben rejlő kockázatokra.

38

OJ01013

Tőzsde

Az alábbi kifejezések közül melyik helyettesíthetné a szöveg eredeti címét? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A vásár
- ☐ B A börze
- ☐ C A bizonylat
- ☐ D A spekuláns

39

OJ01014

Tőzsde

A szöveg öt bekezdésének mi adtunk címet, amelyek összekeveredtek. Számozással állítsd helyes sorrendbe a bekezdéseket a címük alapján!

- Amikor az áru már csak papíron létezik
- A jó kereskedő olyan, mint a jós
- Egy fogalom születése
- Amikor még nem volt olyan egyszerű az üzlet
- Hogyan csökkentjük várható veszteségeinket?

40

OJ01015

Tőzsde

Mi a szöveg elsődleges célja? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Bemutatni a középkori városlakók szokásait és hiedelmeit.
- ☐ B Megismertetni a biztosítási szakma történetének korai szakaszával.
- ☐ C Felvázolni a különböző kereskedelmi ügyletek kialakulását és fejlődését.
- ☐ D Rámutatni a középkori piacok és vásárok közötti hasonlóságokra és különbségekre.

41

OJ01017

Tőzsde

Sanyi szerint a szöveg megfogalmazása a fiatal korosztály igényeihez igazodik. Feri nem ért egyet vele, szerinte a szöveg megfogalmazása nem igazodik a fiatalok igényeihez. Szerinted kinek van igaza? Válaszodat a szöveg alapján indokold!

.....

.....

.....

0

1

2

7

9

Balázs az érettségi utáni évet szeretné külföldön tölteni. Nővére, Judit az Európai Önkéntes Szolgálatot ajánlja a figyelmébe, mert szerint Balázsnak éppen erre a lehetőségre van szüksége ahhoz, hogy valóra váltsa az álmát. Olvasd el a Magyar Önkéntesküldő Alapítvány tájékoztatóját, és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Európai Önkéntes Szolgálat (EVS¹)

1 Az Európai Önkéntes Szolgálat révén fiatalok önkéntes munkát végezhetnek egy másik országban, költségeik teljes fedezése mellett. A program keretében a fiatalok egyénileg vagy csoportosan vesznek részt nonprofit, ellenszolgáltatás nélküli tevékenységekben. A projektek 3 héttől 12 hónapig tartanak.

2 Miért?

Az EVS-program lehetőséget nyújt a 18–30 év közötti fiataloknak, hogy fejlesszék képességeiket, kipróbálják magukat egy idegen környezetben, új kapcsolatokra tegyenek szert, és nem utolsósorban elsajátítsanak egy idegen nyelvet. A program célja, hogy fejlessze és tudatosítsa a szolidaritás és tolerancia értékeit a fiatalok körében, és hosszabb távon előmozdítsa az európai társadalmi kohéziót. Emellett támogatja a fiatalok aktív polgári részvételét, és ösztönzi őket, hogy részt vegyenek az őket is érintő döntésekben.

3 Mit?

Az önkéntes munkák széles körét kínálják a különböző részt vevő szervezetek, mindenki megtalálhatja az érdeklődésének leginkább megfelelő tevékenységet kulturális, környezetvédelmi, sport, média és különböző szociális területeken. A választott fogadó szervezetnél az önkéntesnek heti 30-35 órát kell dolgoznia, és előre meghatározott számú szabadnap, ill. nyelvoktatás jár neki. Az önkéntesek nem helyettesíthetnek fizetett alkalmazottakat. Az önkéntes szolgálat ideje alatt a fiatalok intenzív tanulási folyamatnak lesznek részesei, lehetőségük nyílik egy másik ország és kultúra megismerésére és ezáltal önmaguk, személyiségük fejlesztésére.

4 Hol?

Európában: az Európai Unió összes tagállamában és a társult államokban (Norvégia, Svájc, Törökország, Horvátország, Szerbia, Montenegró, Macedónia). Az európai fogadó szervezetek adatbázisa a következő honlapon található: www.evdatabase.eu.

Európán kívül: a világ bármely pontján végezhető önkéntes tevékenység. A fogadó szervezet megtalálása azonban lényegesen bonyolultabb, ugyanis nem létezik központi adatbázis. Ha valamelyik fejlődő országban szeretnél önkéntes lenni, vedd fel a kapcsolatot az Alapítvány munkatársaival.

¹ A mozaikszó a program angol elnevezésének – European Voluntary Service – kezdőbetűiből áll össze.

5 Hogyan?

Az önkéntes projekt három fontos szereplőből áll: a fogadó szervezet, a küldő szervezet és az önkéntes. Ha érdekel ez a lehetőség, az első teendő, hogy felvedd a kapcsolatot az Alapítvány munkatársaival. Ezután következik a fogadó szervezet, illetve a konkrét projekt megtalálása, majd a pályázás. A következő táblázat a tervezésben segít, hogy könnyebben el tudd dönteni, mikor szeretnél menni, és ehhez mikor kell jelentkezned, projektet keresned.

Európán belüli projekt esetén:	Pályázat beadási határideje	Kiutazás
	február 1.	június 1.– augusztus 31.
	április 1.	augusztus 1. – október 30.
	június 1.	október 1.– december 31.
	szeptember 1.	január 1.– március 31.
	november 1.	március 1.– május 31.

Európán kívüli projekt esetén:	Pályázat beadási határideje	Kiutazás
	február 1.	augusztus–október
	június 1.	január–március
	szeptember 1.	május–július

6 Költségek?

Az Európai Önkéntes Szolgálatot teljes egészében az Európai Bizottság finanszírozza. A program a következő költségeket fedezi:

- egyszeri oda- és visszautazás
- indulás előtti, érkezés utáni és félidős tréningeken való részvétel
- teljes körű betegbiztosítás
- szállás
- az ellátás költségei (étkezés, helyi utazás stb.)
- nyelvoktatás
- zsebpénz

7 Minden önkéntes, aki a programot sikeresen teljesítette, erről bizonyítványt kap, amelyet az Európai Bizottság erre illetékes tagja ír alá.

Ha bármilyen kérdésed van, írd az evs.hvsf@gmail.com e-mail címre.

42

OJ00101

Európai Önkéntes Szolgálat

Meddig terjedhet az Európai Önkéntes Szolgálat időtartama? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 3-tól 12 hétig terjedhet.
- ☐ B Legfeljebb 1 hónapig.
- ☐ C Legfeljebb 1 évig.
- ☐ D Június 1. – augusztus 31-ig.

43

OJ00102

Európai Önkéntes Szolgálat

Mi az **1** bekezdés célja? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Az olvasó elkápráztatása, figyelmének felkeltése.
- ☐ B A szöveg témájának lényegre törő összefoglalása.
- ☐ C A szöveg egyik altémájának részletes kifejtése.
- ☐ D A szöveg célcsoportjának pontos meghatározása.

44

OJ00104

Európai Önkéntes Szolgálat

A szöveg alapján nevez meg HÁROM olyan tipikus területet, amelyeken az önkéntesek a projektjük ideje alatt tevékenykedhetnek!

.....

0

1

7

9

45

OJ00107

Európai Önkéntes Szolgálat

Mely országokban végezhető önkéntes munka az Európai Önkéntes Szolgálat keretében? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Kizárólag EU-tagországokban.
- ☐ B Kizárólag európai országokban.
- ☐ C Az EU-ban és a társult országokban.
- ☐ D A világ bármelyik országában.

46

OJ00108

Európai Önkéntes Szolgálat

Balázs szerint jó, hogy az európai fogadó szervezetek megtalálhatók egy közös adatbázisban. Mivel indokolhatja a véleményét?

0

1

7

9

.....

.....

47

OJ00109

Európai Önkéntes Szolgálat

A szöveg bekezdéseit olyan alcímszerű kérdőszavak vezetik be, mint Miért?, Mit?, Hol?, Hogyan?

Egészítsd ki a következő kötőszóval kezdődő mondatot úgy, hogy a keletkező mondat megfelelően összefoglalja a **(2)** bekezdés tartalmát!

0

1

7

9

Miért ?

48

OJ00110

Európai Önkéntes Szolgálat

Milyen szabályok vonatkoznak az úgynevezett társult országokra a pályázatbeadás határidejét illetően? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ **(A)** Ugyanazok a szabályok, mint amelyek az Európai Unió országaira vonatkoznak.
- ☐ **(B)** Ugyanazok a szabályok, mint amelyek az Európán kívüli országokra vonatkoznak.
- ☐ **(C)** Az európai uniós és az Európán kívüli országoktól eltérő szabályok vonatkoznak rájuk.
- ☐ **(D)** Semmilyen szabály, hiszen ezekben az országokban nem valósulnak meg önkéntes projektek.

49

OJ00112

Európai Önkéntes Szolgálat

Mikor utazhat LEGKORÁBBAN Balázs, ha a pályázatát február 1-jei határidővel adják be, és a projektje egy afrikai országban valósul meg?

0

1

7

9

.....

50

OJ00114

Európai Önkéntes Szolgálat

Ki állja az önkéntes projekt költségeit Európán kívüli fogadószervezet esetén? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Az önkéntes.
- ☐ B A fogadószervezet.
- ☐ C A küldőszervezet.
- ☐ D Az Európai Bizottság.

51

OJ00116

Európai Önkéntes Szolgálat

Nevezz meg a szöveg alapján KÉT különbséget az önkénteskedés és a mindennapi munkavállalás között!

0

1

2

7

9

.....

.....

.....

52

OJ00118

Európai Önkéntes Szolgálat

Mi a szöveg elsődleges célja? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A információközlés
- ☐ B figyelemfelkeltés
- ☐ C meggyőzés
- ☐ D szórakoztatás

Itt nem ér véget a szövegértés-
feladatsor, lapozz tovább!

Az alábbiakban Vámos Miklós Zümm című novellájából közlünk egy részletet. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kapcsolódó kérdésekre!

Zümm

(részlet)

Zümmögött a nyár. Zümmögött az este, zümmögött a reggel, zümmögött minden napszakban.

Történetünk hőse tizennégy éves, amikor fölfigyelünk rá. Kamasz tehát, aki abban a zümmögő júliusvégben a balatonföldvári mólón tartózkodott. A hivatalos ízű ige annak a folyománya, hogy a „nyaralt” a helyzet ábrázolására kevés, a „lakott” pedig sok. Alkalmazhatnók az „edzőtáborozott”-at, ám nem akarjuk a szóvicc leghalványabb változatát sem, tekintettel a história komolyságára. (...)

Hősünk neve Tibi. Lezárván általános iskolai tanulmányait, a gimnázium előtti alaktalan izgalomburokban érkezett Balatonföldre, személyvonaton. Egy nappal később, mint társai, mert elnézte a dátumot. Voltaképpen az édesanyja nézte el, ám ezt nem akarta bevallani az edzőnek, Dezső báknak. Dezső bá szigorú volt, és igazságtalan. Tibit meglátni és megutálni pillanat műve volt neki. Márpedig Dezső bá soha nem kételkedett abban, hogy igaza van. Eleve haragudott, amiért Tibi csak akkor csatlakozott az úszócsapathoz, amikor már betöltötte a tizenkettediket. Aki olimpi-
kon akar lenni, annak nyolcévesen kell lejönni!

Lusta vagy, édes fiam, mint a dög, az a te bajod! – hajtogatta, valahányszor egyáltalán szóra méltatta Tibit. A négy úszásnemből a mellet és a pillangót szánta neki. Tibi azonban gyorsan akarta hasítani a vizet, ha csak tehette, arra váltott. Kutyaúszást hadd abba! – rikoltotta Dezső bá. Tibi ilyenkor fontolgatta, hogy inkább az egész sportot abba kéne haddni, hiszen mi a lőtüdőnek strapálja magát, ha az edző úgyis folyton letolja. A stoppert sem szerette, eredményei a közepesnél gyengébbek voltak.

Hétköznapokon hajnali ötkor kelt, hogy a kislemezűvel elzötyögjön a Novhétterre, onnan a négyes-hatossal a Margit híd közepére, aztán futva be a Sporiba. Kapkodós átöltözés, majd irány a kinti harminchármas. A víz az első csobbanáskor fagyos, nyáron jegesebb, mint télen, amikor páragomoly borítja, és még sötét éjszaka van, csak az edzés végére világosodik lassacskán az ég. Dezső bá a parton föl-alázik, a magyar válogatott melegítőjében, télen csupán egy nemzetiszínű sállal és a szovjet hadseregben rendszeresített usánkával egészíti ki öltözkését. Kezében hangerősítő pléhtölcsér, abba recsegi utasításait, hány hossz, mikor kezdődjék a sprint. (...)

Azt a tényt, hogy Dezső bá minden ellenszenve dacára neki is a kezébe nyomta egy edzés végén a gépelt papirost – miszerint edzőtábor ekkor és ekkor, cím, hozzá magaddal stb. –, Tibi biztató jelnek tekintette. Talán most bekerült abba a kivételezett csoportba, akiket Dezső bá embernek – mi több: úszónak – tekint. A következő alkalommal félénken megkérdezte: Szabad vinni gitárt? Dezső bá összevonta a szemöldökét: Micsodát? Hát... gitárt... gondoltam, esténként a tábortüznél... Dezső bát szemmel láthatólag nem érdekelték az esti tábortüzek: – Felőlem! (...)

Tibi első gitárja még váratott magára. Az a gitár, amit levitt magával a balatonfüredi edzőtáborba, Sanyika tulajdona volt. Sanyika az iskolával szemben lakott, a gitárt a nagybátyjától kapta. Akkoriban többnyire minden kamasz gitárt akart. Kevéssel korábban mutatta be a Magyar Televízió Tommy Steele félig-meddig önéletrajzi filmjét, mely arról szólt, hogyan vált e kétkezi munkát végző fiatalemberből országosan elismert beatsztár (a rock szó még nem terjedt el). Úgy, hogy vásárolt magának egy ütött-kopott gitárt a sarki ócskásnál. Budapesten a jelzett időszakban nem voltak sarki ócskások. Az állami bizományi áruházban pedig olyan ritka volt a gitár, mint a fehér holló. Ha mégis adódott egy-egy, akkor az föltétlenül orosz – sőt inkább szovjet – gyártmány. Onnan ismerszik meg a szovjet-orosz gitár, hogy eggyel több húrja van neki a kelleténél, azaz hét. Sebj, az ember leszerelte a hetediket, és a hozzá tartozó tekerentyűt mozdíthatatlanra szorította a csavarhúzóval, hogy ne zümmögjön a többi húr pengése által keltett rezonanciától.

Elég, ha a nyár zümmög. (...)

Tibi az edzőtáborba Sanyika gitárját vitte. Esténként lángra lobbant a tábortűz, ahogyan kell, sült szalonna, pirult kenyér, olykor a hamuban kormolódott a krumpli, és a táborozók úgy ülték körül a sötétségfehérítő lobogást, ahogyan évezredek óta teszik az emberek. Tibi egy pillanatra sem engedte ki a hóna alól a gitárt, ugrásra készen várta a pillanatot, amikor a húrok közé csaphat. Periklész mellett ült, akitől hátúszásban vártak sokat. Periklész a várakozással ellentétben lány – a görög katonák sisakjára emlékeztető frizurája miatt hívták így, melyen ugyanúgy szánkázott a fény, ahogyan a harci fejedőn. (Mindenki láthatta az elsős gimnazista történelemkönyv illusztrációján. Tibinek ahhoz értelemszerűen még nem volt szerencséje.) Hajtincseit annyira kiszívta a nap és a víz, hogy szinte festettnek látszott, ezzel magára vonta Dezső bá figyelmét. Az edző mind a haj, mind a szem festését megtiltotta, és szigorúan üldözte. Azzal tűnjetek ki, hogy jól mutat a stopper!

Tibi képtelen volt azzal kitűnni, hogy jól mutat a stopper, ezért kapaszkodott a gitárba olyan görcsösen. (...) Tibi csak úgy tudta leszakítani a tekintetét, ha erőszakot tett magán.

53

OH06004

Zümm

Miért érkezett Tibi egy nap késéssel az edzőtáborba?

0

1

6

7

9

.....

54

OH06005

Zümm

Melyik úszásnemet részesítette előnyben Tibi? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A gyorsúszás
- ☐ B hátúszás
- ☐ C mellúszás
- ☐ D pillangó

55

OH06007

Zümm

Hogyan jellemeznéd Tibi reggeli útját az uszodába? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A kényelmes
- ☐ B körülményes
- ☐ C ráérős
- ☐ D rövid

56

OH06008

Zümm

Írd le, miért lehet jegesebb az uszoda vize nyáron, mint télen!

0

1

2

7

9

.....

.....

57

OH06009

Zümm

Az alábbiak közül melyek Dezső bá állandó kellékei? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Nemzetisínű sál, stopper, síp.
- ☐ B Pléhtölcsér, síp, stopper.
- ☐ C Pléhtölcsér, stopper, melegítő.
- ☐ D Síp, stopper, melegítő.

58

OH06011

Zümm

Az alábbi állítások közül melyik érvényes Tibi edzőjére? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ (A) Dezső bá a látszat ellenére szeret gitározni.
- ☐ (B) Dezső bá – bár senki nem gondolta volna – tud gitározni.
- ☐ (C) Dezső bá szereti hallgatni, ahogy mások gitároznak.
- ☐ (D) Dezső bát nem nagyon érdekli a gitár, csak az edzés.

59

OH06012

Zümm

Szerinted mi az oka annak, hogy az edző elhívta Tibit a táborba?

0

1

7

9

.....

.....

60

OH06013

Zümm

Ki vásárolt gitárt a sarki ócskástól?

0

1

7

9

.....

61

OH06015

Zümm

„(Mindenki láthatta az elsős gimnazista történelemkönyv illusztrációján. Tibinek ahhoz értelemyszerűen még nem volt szerencséje.)” Miért vannak zárójelbe téve ezek a mondatok a szövegben? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ (A) Azért, mert az elbeszélés főváza csak Tibit érinti, itt pedig mindenkiről szó van.
- ☐ (B) Azért, mert ez egy olyan információ – Periklész –, amelyet Tibi valójában nem tudhatott.
- ☐ (C) Azért, mert ezek a főhős gondolatai, és nem az elbeszélő leírásához tartoznak.
- ☐ (D) Azért, mert nem tartozik szorosan a történet fonalához, csak egy mellékes megjegyzés.

62

OH06016

Zümm

Miből derül ki a szövegben, hogy nem csak Tibinek gyúlik meg a baja az edzővel?

0

1

7

9

.....

.....

63

OH06017

Zümm

Miért annyira fontos Tibinek, hogy a tábortűznél gitározhasson?

0

1

7

9

64

OH06019

Zümm

Mi jellemzi az elbeszélés és a cím kapcsolatát? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A A cím egyáltalán nem kapcsolódik az elbeszéléshez.
- ☐ B A cím az elbeszélés hangulatát tükrözi.
- ☐ C A cím összefoglalja az elbeszélés tartalmát.
- ☐ D A cím utal az elbeszélés főszereplőjére.

65

OH06021

Zümm

Az alábbi foglalkozások közül melyik illik az edzőhöz a szöveg alapján? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A futballista
- ☐ B katona
- ☐ C menedzser
- ☐ D mérnök

Forrás

Gladiátorok	http://www.sg.hu/cikk.php?cid=35450 ; kép forrása: http://www.harveyabramsbooks.com/501c3romansport.html
TV-műsor	http://port.hu/pls/w/tv/prog?i_date=2007-12-02&i_ch=3&i_ch_nr=4
Az én órá	http://dia.jadox.pim.hu/jetspeed/displayXhtml?off set=1&origOff set=-1&docId=6&secId=320&limit=10&pageSet=1
Tőzsde	Nikolaus Piper: A pénz nyomában – Gazdaságtörténet diákoknak. In: http://mora.hu/könyv/Iskolai_segédkönyvek/A_pénz_nyomában_-_Gazdaságtörténet_diákoknak
Európai Önkéntes Szolgálat	http://www.hvsf.hu/evs.html
Zümm	Vámos Miklós: Zümm. In: Hasítás. Huszonhat író novellája a rockról. Magvető Kiadó, Budapest, 2008, 291–294.

A tesztfüzetben gondozott szövegek szerepelnek, amelyeknek a formai megegyezése nem feltétlenül egyezik az eredetivel.

Ne kezdj hozzá a következő részhez,
amíg arra fel nem szólítanak!

Nyitva tartás

66

MJ05301

Egy kisváros lakótelepén három üzlet van egymás szomszédságában.

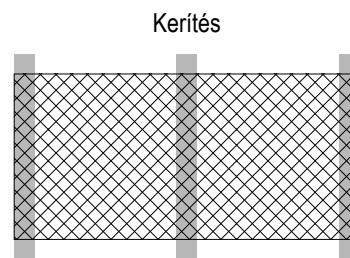
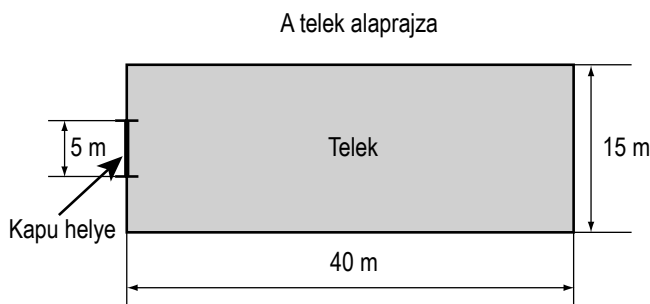
A pékség 4.30-tól 8.00-ig és 16.30-tól 20.00-ig, a vegyesbolt 7.00-tól 19.00-ig, az állateledelt árusító üzlet 9.00-tól 18.00-ig tart nyitva.

Verának mindhárom boltban kell vásárolnia. Mikor van egyszerre nyitva mind a három üzlet? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- (A) 7.00 és 8.00 óra között
- (B) 10.00 és 12.00 óra között
- (C) 14.00 és 16.00 óra között
- (D) 16.30 és 18.00 óra között

Kerítés

A Kovács család hétvégi telket vásárolt, ennek rajzát az ábra mutatja. Körbe akarják keríteni a telket drótkerítéssel, amelyet kerítésoszlopok tartanak.

67

MJ00501

Hány darab kerítésoszlopot kell rendelniük, ha 5 méterenként akarnak oszlopot állítani a kerítéshez? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

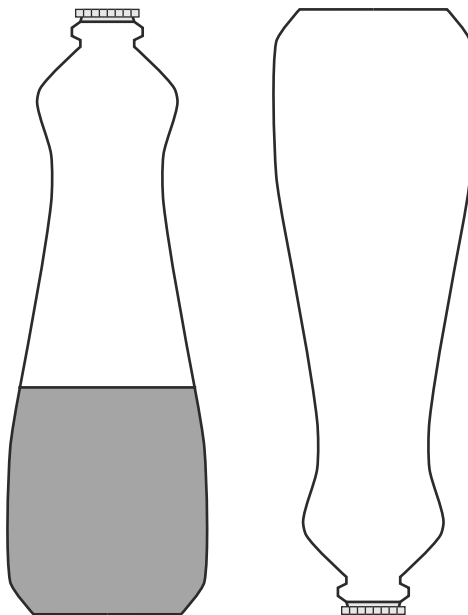
- (A) 22
- (B) 24
- (C) 25
- (D) 26

Szörpösüveg

68

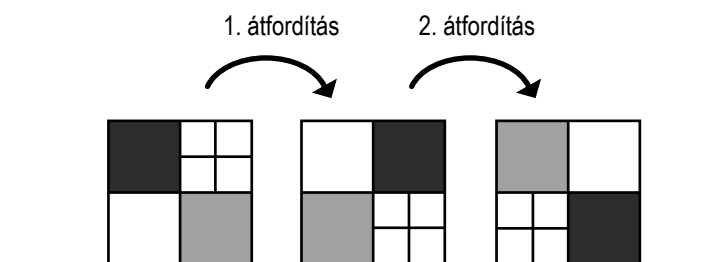
MJ10701

Csilla 0,5 liter málnaszörpöt töltött egy olyan üvegbe, amelybe pontosan 1 liter folyadék fér. A szürke rész jelzi az üvegben lévő folyadékot. Rajzold be vonalzó segítségével, hol lesz a folyadék szintje, ha az üveget megfordítja!

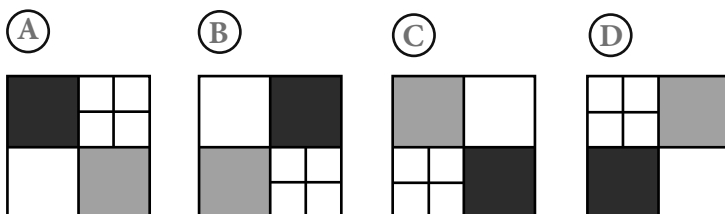
Gördülő négyzet

A következő ábrán az látható, ahogy egy mintás négyzetet átfordítunk egyik oldaláról a másikra:

69

MJ14501

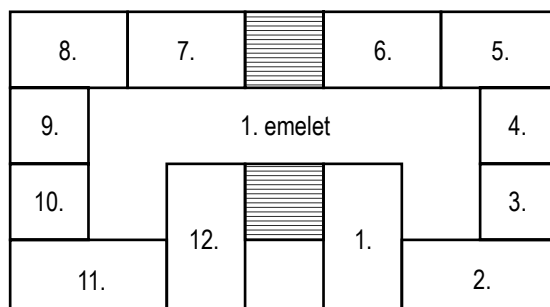
Melyik ábra mutatja helyesen a négyzetet a 15-dik átfordítás után? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

Csőtörés

Virág úr egy 5 emeletes társasházban lakik, ahol minden emeleten 12 lakás van. A lakások számozása az 1. emeleten kezdődik az 1-es számmal, és folyamatosan nő emeletről emeletre.

Az 1. emelet alaprajzát és az ott lévő lakások számozását mutatja a következő ábra.

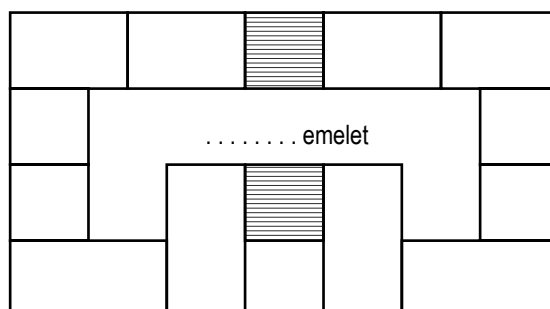

70

MJ28501

Csőtörés

Virág úr a 29-es lakásban lakik. Jelöld be Virág úr lakását az alaprajzon, és írd rá, hogy melyik emeleten található!

71

MJ28502

Csőtörés

A ház vízvezeték-hálózata úgy lett kialakítva, hogy az egymás fölött lévő lakások egy közös függőleges vezetékről kapják a vizet. Ha az egyik lakásban el kell zárni a vizet, akkor az összes alatta és fölötte lévő lakás is víz nélkül marad.

A 29-es lakásban, Virág úrnál egyik nap csőtörés miatt el kellett zárni a vizet.

Sorold fel, hogy az 5 emeletes társasház hányas számú lakásaiban nem lesz még víz!

Szállodák

A következő táblázatban a budapesti ötszillagos szállodák kihasználtsági adatai láthatók.

	2004	2008
Vendégek száma (1000 fő)	182	238
Férőhelyek kihasználtsága (%)	65	68

72

MJ06301

Számítsd ki a táblázat adatai alapján, hány százalékkal nőtt az ötszillagos szállodák által kínált férőhelyek száma 2004 és 2008 között! Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

0

1

2

5

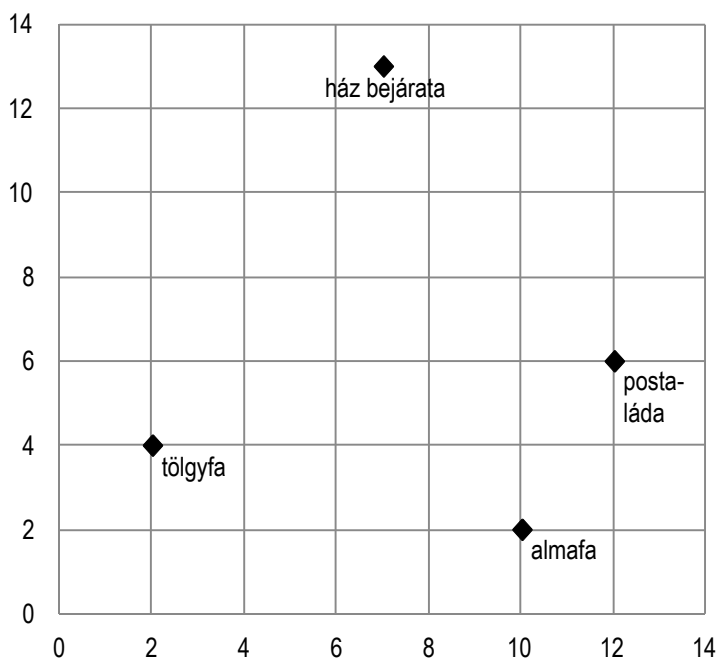
6

7

9

Kincsesláda

Zsófi egy kincsesládát ásott el a kertjükben, térképet is készített a helyéről.

A kincsesládát a tölgyfától és az almafától ugyanolyan távolságra ásta el úgy, hogy egyenlő távolságra legyen a postaládától és a ház bejáratától is.

Melyik koordinátájú helyen áshatta el a kincsesládát? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

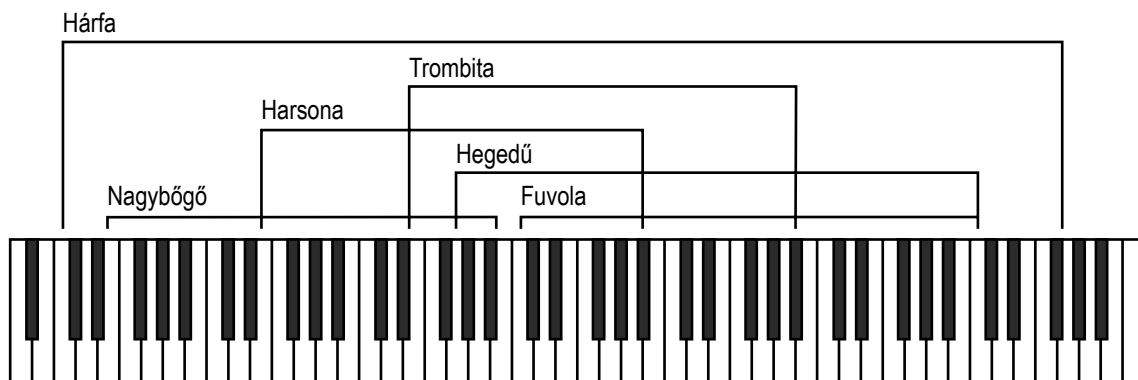
73

MJ37601

- ☐ A (4; 8)
- ☐ B (7; 7)
- ☐ C (8; 8)
- ☐ D (10; 7)

Hangszerek

A zeneszerzőknek figyelembe kell venniük, hogy minden hangszernek más a hangterjedelme, azaz más hangokat képes megszólaltatni. Az ábra azt mutatja, hogy hat különböző hangszer milyen hangterjedelemmel rendelkezik. A hangokat a zongorabillentyűk jelölik.

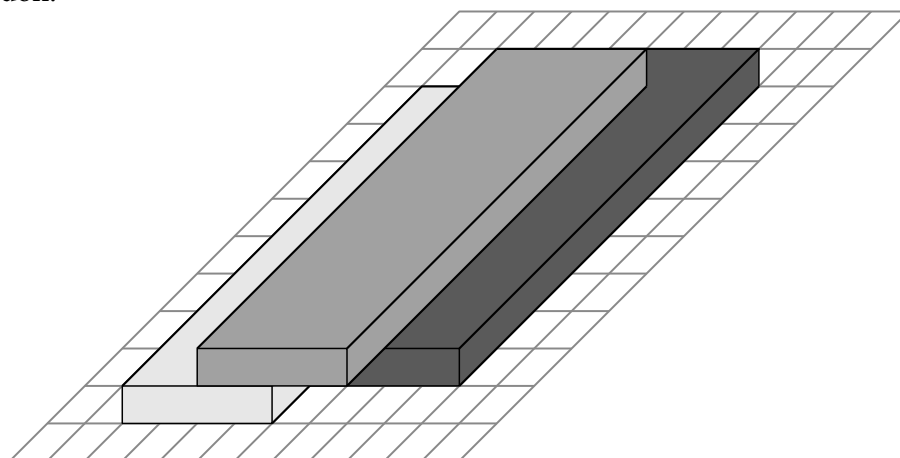

74

MJ09501

Dönts el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Van olyan hang, amelyet mind a hat hangszer meg tud szólaltatni.	☐	☐
Minden, harsona keltette hangot le tud játszani a trombita vagy a nagybőgő.	☐	☐
Egy fuvola keltette hangot hárfán és hegedűn is le tudunk játszani.	☐	☐
Minden, hegedűvel megszólaltatott hang vagy fuvolán, vagy harsonán, vagy mindkettőn lejátszható.	☐	☐

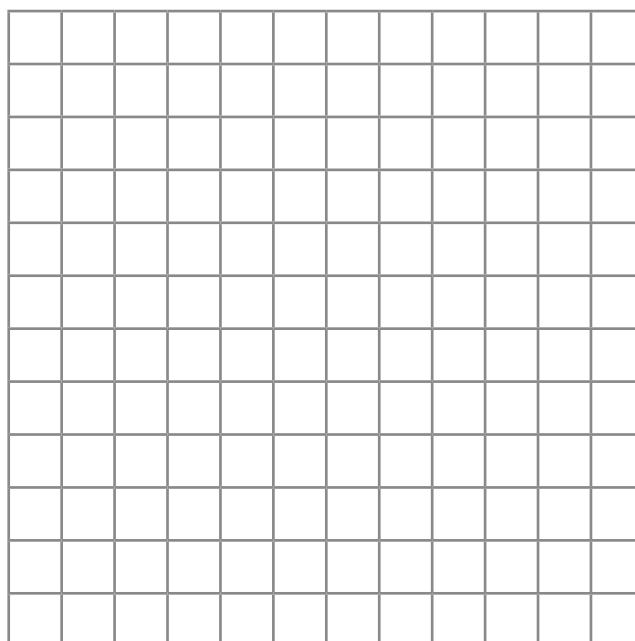
Brúnó 3 egyforma méretű téglatestet helyezett el egy négyzetrácsos lapon a következő ábrán látható módon.

75

MJ13401

Készítsd el Brúnó építményének felülnézeti rajzát!

0

1

6

7

9

Csoportmunka I.

76

MJ23701

Matematikaórán a tanulók 4 fős csoportokban dolgoztak. Óra végén a tanár értékelte a csoportok munkáját. Tomiék csoportja 16 pontot kapott összesen. Ezt a 16 pontot szétosztották maguk között úgy, hogy mindenki, teljesítményétől függően 1, 2, 3, 4 vagy 5 pontot kaphatott. Minden csoporttag azt az érdemjegyet kapta, ahány pontot a csoportja adott neki.

Döntsd el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Lehet, hogy minden csoporttag 4-est kapott.	☐ I	☐ H
Lehet, hogy két csoporttag 2-est kapott.	☐ I	☐ H
Lehet, hogy három csoporttag 5-öst kapott.	☐ I	☐ H
A csoportban nem születhetett négy különböző érdemjegy.	☐ I	☐ H

Tünde egy szimfonikus zenekarban csellózik. A következő táblázat a zenekar összetételét mutatja.

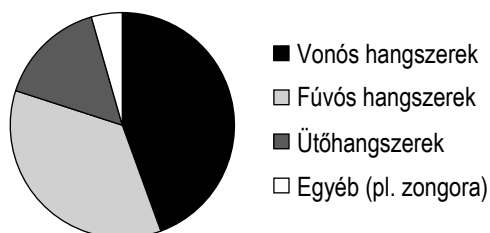
Hangszertípusok	Fő
Vonós hangszerek	20
Fúvós hangszerek	16
Ütőhangszerek	7
Egyéb (pl. zongora)	2

77

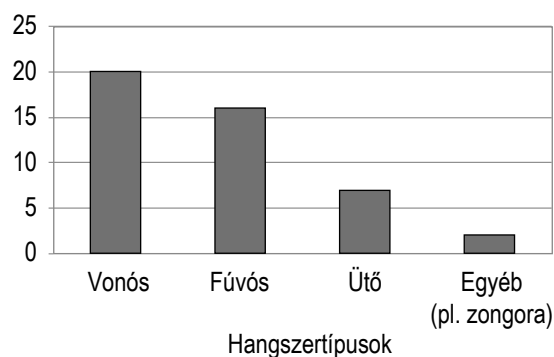
MJ34801

A következő diagramok közül melyik NEM ábrázolja helyesen a zenekar összetételét? Satírozd be az ábra betűjelét!

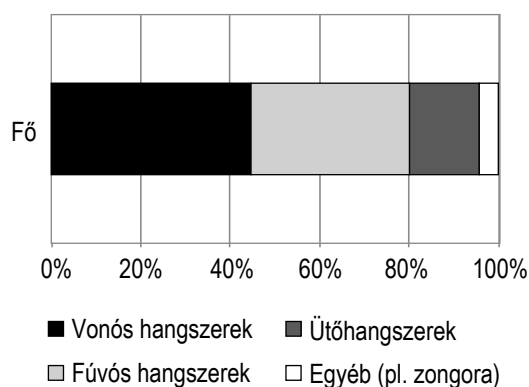
(A)

(B)

(C)

(D)

Sziklafal

A Naprendszer eddigi legmagasabb sziklafalát az Uránusz bolygó Miranda nevű holdján fedezték fel. A Miranda felszínén egy szabadon eső test mozgását a

$$t^2 = 25 \cdot h$$

matematikai összefüggés adja meg, ahol

t = az esés ideje MÁSODPERCBEN,

h = a test által megtett út MÉTERBEN.

78

MJ07601

Számítsd ki, hány PERC alatt éri el egy szabadon eső test a 20 250 méter magas sziklafal tetejétől az alját! Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

0

1

2

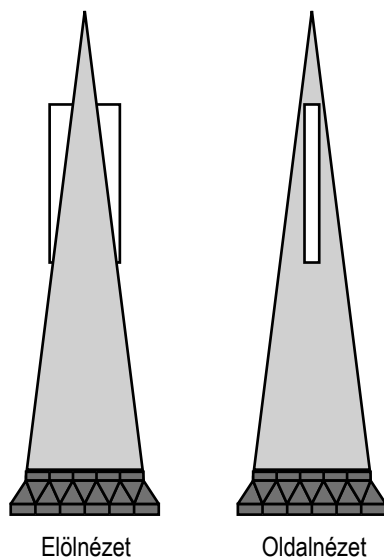
6

7

9

Felhőkarcoló

A híres Transzamerika Piramis egy gúla alakú felhőkarcoló San Franciscóban. A következő ábrán az épület előlnézeti és oldalnézeti képe látható.

Előlnézet

Oldalnézet

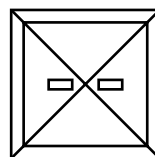
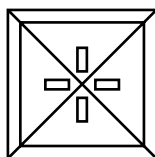
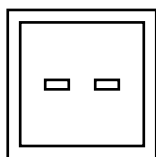
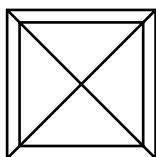
Az épület eleje és hátulja egyforma, illetve a két oldalnézeti kép is megegyezik. Melyik ábra szemlélteti az épületet felülnézetből? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

(A)

(B)

(C)

(D)

Énekverseny

Egy iskola tehetségkutató versenyt hirdetett, amelyre 1 vagy 2 dallal lehetett nevezni. 28 tanuló jelentkezett a versenyre, 5 tanuló két dallal nevezett.

Hány tanuló lépett vissza a jelentkezők közül, ha összesen 30 produkció hangzott el, és a visszalépők mindegyike egy dallal nevezett? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

(A) 2

(B) 3

(C) 8

(D) 12

(E) 20

79

MJ35401

80

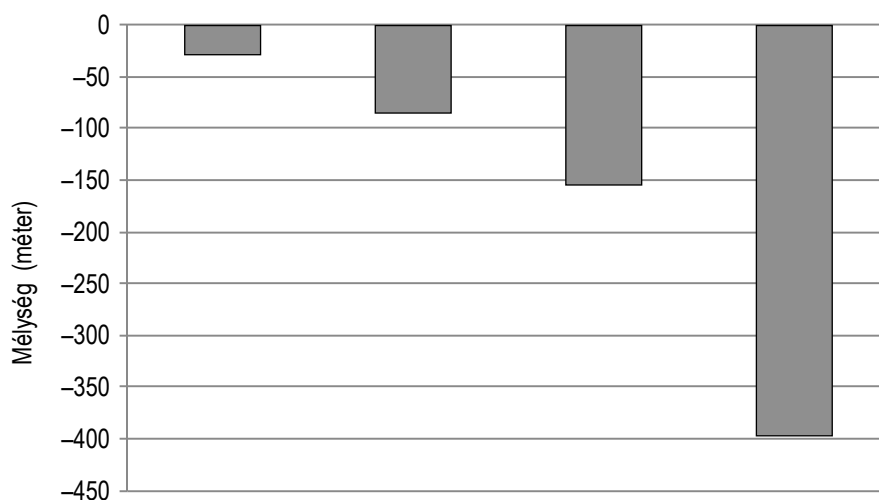
MJ24001

Mély pontok

A következő táblázat a Föld legmélyebb szárazföldi pontjai közül tartalmaz néhányat.

A Föld mély pontjai	Mélység
Assal-tó mélyedése	–155 méter
Danakil-mélyföld	–116 méter
Death Valley	–86 méter
Holt-tenger árka	–397 méter
Kaszpi-mélyföld	–28 méter

A következő diagram a táblázat adatait ábrázolja.

81

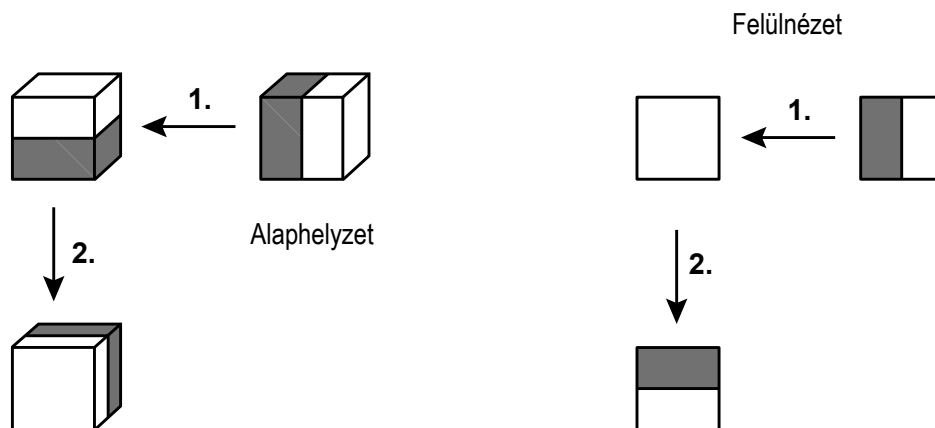
MJ15001

Melyik mély pont adata hiányzik a diagramról? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

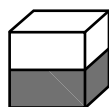
- ☐ (A) Assal-tó mélyedése
- ☐ (B) Danakil-mélyföld
- ☐ (C) Death Valley
- ☐ (D) Holt-tenger árka
- ☐ (E) Kaszpi-mélyföld

Kétféle színű kocka

A következő ábrán egy olyan kocka látható, amelynek egyik fele teljes egészében szürke, a másik fehér. Ezt a kockát alaphelyzetéből először balra, majd előre elforgatjuk az ábrán látható módon. Lerajzoltuk, mi látható az egyes elforgatások után felülnézetből.

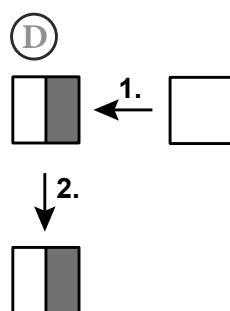
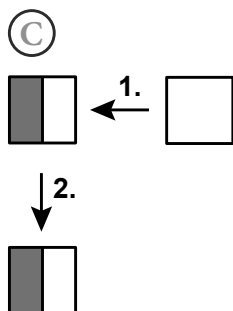
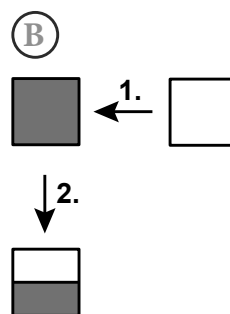
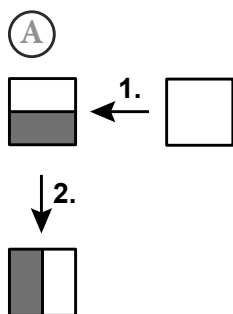
Ugyanezt a kockát letettük a következő ábrán látható helyzetben, majd ugyanazokat a forgatásokat végeztük el, mint az előbb: először balra, majd előre forgattuk.

82

MJ01601

Melyik ábra mutatja helyesen az egyes elforgatások után látható felülnézeti képet? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

Festék

83

MJ25901

0

1

5

6

7

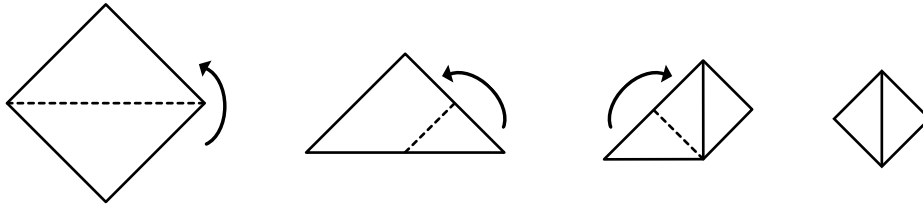
9

Klára a konyhája falát lila színűre szeretné festeni. A lila festéket három színből: kékből, pirosból és sárgából keverik ki számára. A keverékben a kék, piros és sárga színek aránya $4 : 5 : 1$.

A raktárban 6 liter kék, 9 liter piros és 2 liter sárga festéket találtak. Legfeljebb hány liter LILA színű festéket lehet kikeverni a raktárban lévő készletből? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

Szalvétahajtogatás

Egy szalvétát az alább látható módon hajtogatunk össze.

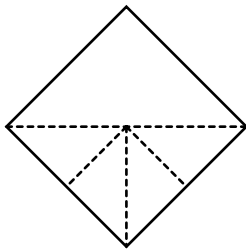

84

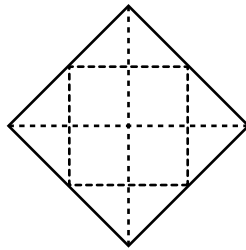
MJ21602

Az összehajtogatott szalvétát kihajtogatjuk az eredeti méretére. Milyen hajtásvonalakat látunk a szalvétán? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

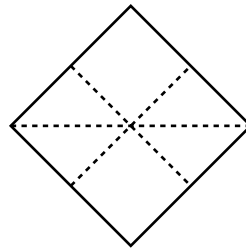
(A)

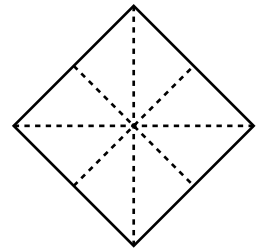
(B)

(C)

(D)

Vízesések

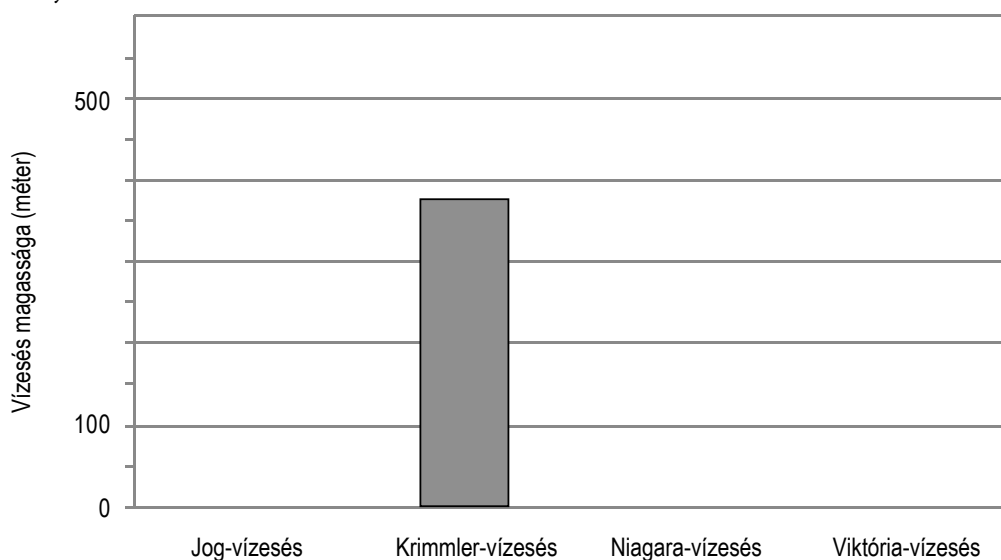
A következő táblázat a világ néhány vízesésének a magasságát mutatja.

A vízesés neve	Vízesés magassága
Jog-vízesés	253 méter
Krimmler-vízesés	380 méter
Niagara-vízesés	51 méter
Viktória-vízesés	107 méter

85

MJ15601

Ábrázold oszlopdiagramon a táblázat adatait, és készítsd el a skálabeosztást is! A táblázatba előre berajzoltuk a Krimmler-vízesést.

Iskolarádió I.

Az iskolarádióban minden hétfőn részleteket játszanak le a diákok szavazatai alapján legnépszerűbb ötven dalból. Az 50. helyezett dalból egy 10 másodperces részt játszanak le, a 49.-ből 1 másodperccel hosszabb részt, és így tovább, hogy a listán előrébb lévő dalokat hosszabb ideig hallgathassák a diákok.

86

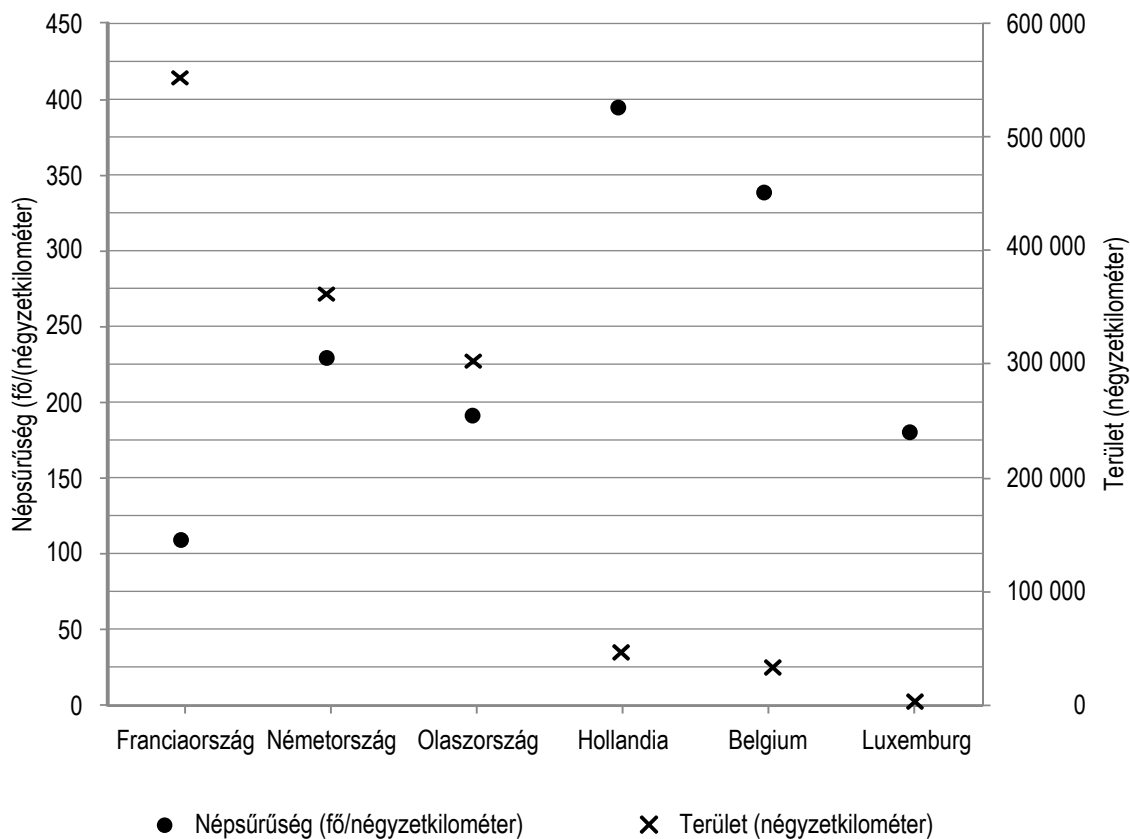
MJ26101

Mennyi ideig szól az 1. helyezett dal? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 58 másodpercig
- ☐ B 59 másodpercig
- ☐ C 1 percig
- ☐ D 1 perc 1 másodpercig

Népsűrűség

Egy terület népsűrűsége az 1 km²-re jutó lakosok számát jelenti. A következő grafikon hat európai ország területét és népsűrűségét ábrázolja. A bal oldali tengelyről a népsűrűség, a jobb oldali tengelyről az ország területének nagysága olvasható le.

87

MJ27201

Népsűrűség

A grafikon alapján dönts el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Luxemburgban a legkisebb a népsűrűség.	☐ I	☐ H
Hollandia a legsűrűbben lakott ország.	☐ I	☐ H
Németország területe a legnagyobb.	☐ I	☐ H

88

MJ27202

0

1

2

3

5

6

7

9

Népsűrűség

A grafikon alapján egyetértesz-e azzal a kijelentéssel, hogy Hollandiában többen élnek, mint Franciaországban? Satírozd be a helyes válasz betűjelét! Válaszodat a grafikon adatai alapján számítással indokold!

- ☐ I Igen, Hollandiában többen élnek, mint Franciaországban.
- ☐ N Nem, Hollandiában nem élnek többen, mint Franciaországban.

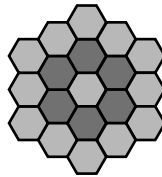
Indoklás:

Terítő II.

Kati anyukája horgolt hatszögekből hatszög formájú terítőt készít. A hatszögek összeállításának első két lépését mutatja az alábbi ábra.

1. lépés

2. lépés

89

MJ18001

Kati észrevette, hogy a külső hatszögek száma mindig 6-tal több, mint az előző lépésben. A terítő a 10. lépésben készült el. Összesen hány hatszögből készült a terítő? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

0

1

5

6

7

9

Repülőjegy

Virág úr az interneten szeretne repülőjegyet foglalni Londonba. Egy légitársaság az adott hétre a következő árajánlatot küldte neki.

Odaút \ Visszaút	június 6.	június 7.	június 8.	június 9.
június 4.	165 €	200 €	200 €	200 €
június 5.	165 €	165 €	175 €	200 €
június 6.	–	160 €	180 €	190 €
június 7.	–	190 €	180 €	180 €

90

MJ21501

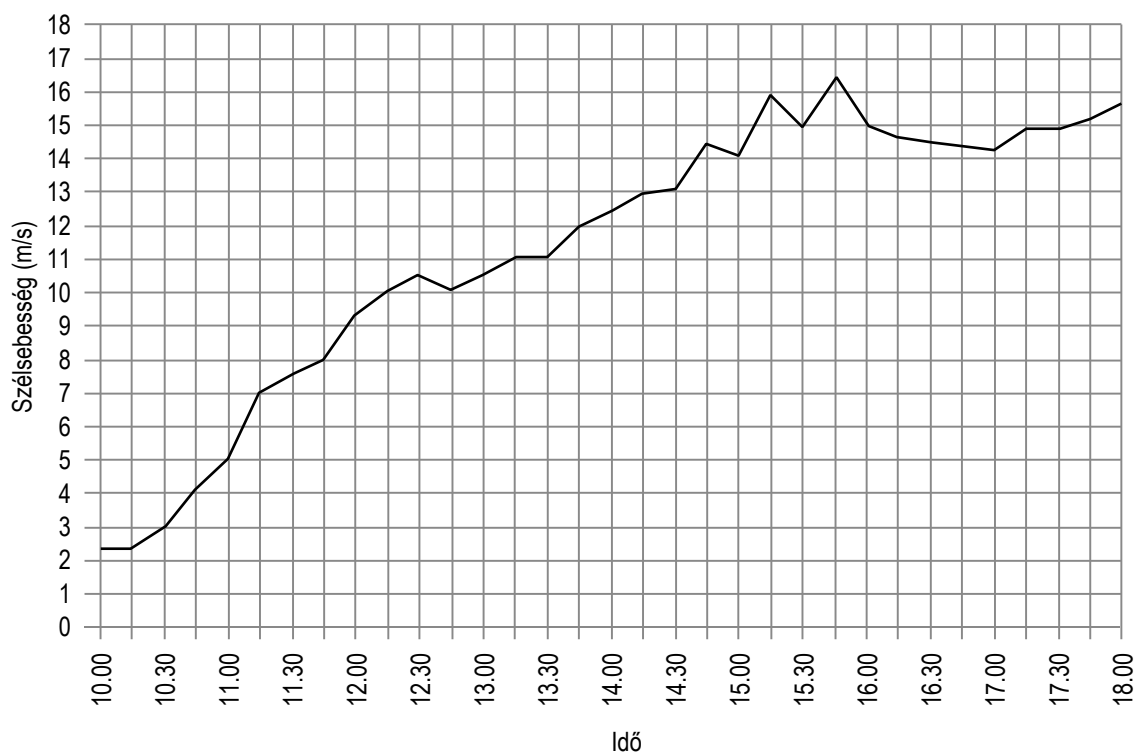
Mennyibe fog kerülni Virág úr repülőjegye, ha 3 éjszakát szeretne Londonban tölteni, és a legolcsóbb repülőjegyet szeretné lefoglalni? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 160 €-ba
- ☐ B 165 €-ba
- ☐ C 175 €-ba
- ☐ D 180 €-ba
- ☐ E 190 €-ba

Viharjelzés

Egy tavon a vitorlázók biztonsága érdekében 12 m/s-os szélességtől sárga viharjelzés, 17 m/s-os szélességtől piros viharjelzés lép életbe.

A következő grafikon a tónál elhelyezett szélességmérő berendezésének adatait mutatja.

91

MJ15501

Olvasd le a grafikonról, hány órakor lépett életbe a SÁRGA viharjelzés!

0

1

5

6

7

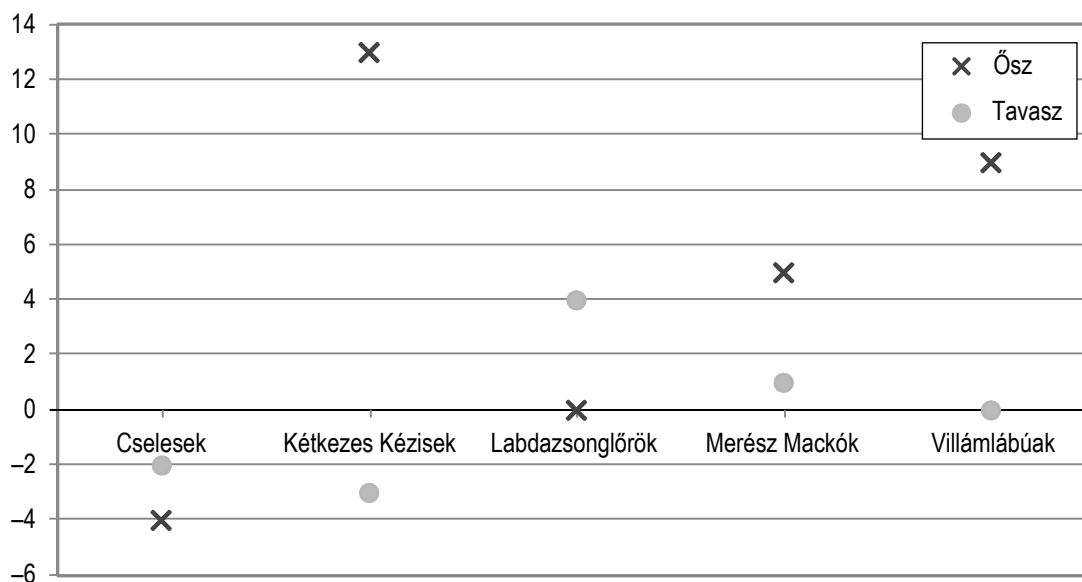
9

Időpont (óra, perc):

Gólkülönbség I.

A Nyerő Nyolcak kézilabdacsapat 5 másik csapat ellen játszott a bajnokságban, mindegyik ellen egy mérkőzést ősszel és egyet tavasszal.

A következő diagram a Nyerő Nyolcak kézilabdacsapat őszi és tavaszi mérkőzéseinek gólkülönbségeit mutatja. (A gólkülönbség pozitív, ha a csapat nyer, és negatív, ha veszít.)

92

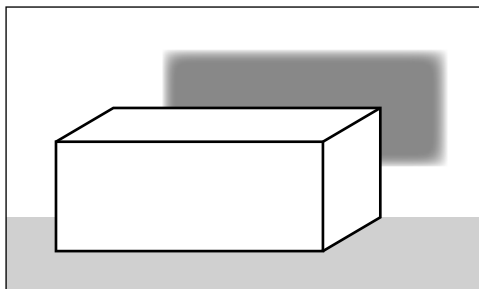
MJ28801

A diagram adatai alapján dönts el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
A Nyerő Nyolcak csapata tavasszal több mérkőzést nyert, mint ősszel.	☐	☐
A Nyerő Nyolcak csapatának ősszel nem volt döntetlen mérkőzése.	☐	☐
A Nyerő Nyolcak csapata tavasszal és ősszel is kikapott a Cselesek csapattól.	☐	☐
Az őszi idényben a Nyerő Nyolcak csapata összesen ugyanannyi gólt lőtt, mint amennyit kapott.	☐	☐

Árnyék

Tomi különböző testeket világított meg, és megfigyelte a falon kirajzolódó árnyékukat.

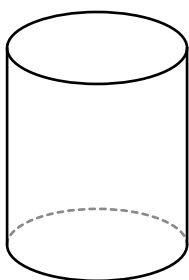

93

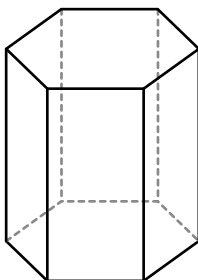
MJ33001

Melyik test NEM adhat árnyékként téglalapot? Satírozd be az ábra betűjelét!

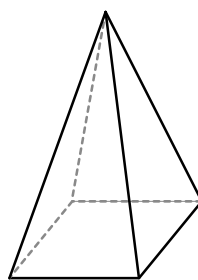
(A)

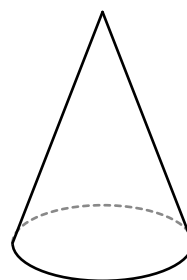
(B)

(C)

(D)

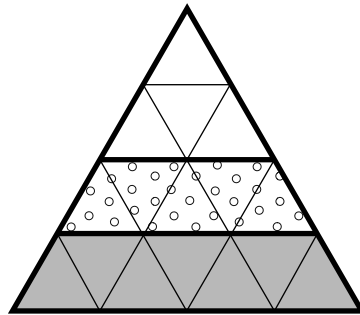

Ne kezdj hozzá a matematikafeladatok
következő részéhez,
amíg arra fel nem szólítanak!

Iskolai piramis

A következő diagram egy 12 évfolyamos iskola tanulói összetételét mutatja.

- Gimnáziumi tanulók
- Felső tanuló
- Alsós tanuló

95

MJ33501

Melyik táblázat mutatja helyesen az iskolába járó tanulók összetételét? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

Ⓐ

Ⓑ

Ⓒ

Ⓓ

Tanulók	Fő
Alsós tanulók	420
Felső tanuló	375
Gimnáziumi tanulók	120

Tanulók	Fő
Alsós tanulók	315
Felső tanuló	225
Gimnáziumi tanulók	180

Tanulók	Fő
Alsós tanulók	280
Felső tanuló	257
Gimnáziumi tanulók	204

Tanulók	Fő
Alsós tanulók	475
Felső tanuló	395
Gimnáziumi tanulók	305

Szarvasbika kora

96

MI19301

Szarvasbika kora

A következő diagram egy szarvasbika életkora és agancsának tömege közötti összefüggést mutatja.

Olvasd le a diagramról, hány éves lehetett a szarvasbika, amikor agancsának a tömege 5,5 kilogramm volt!

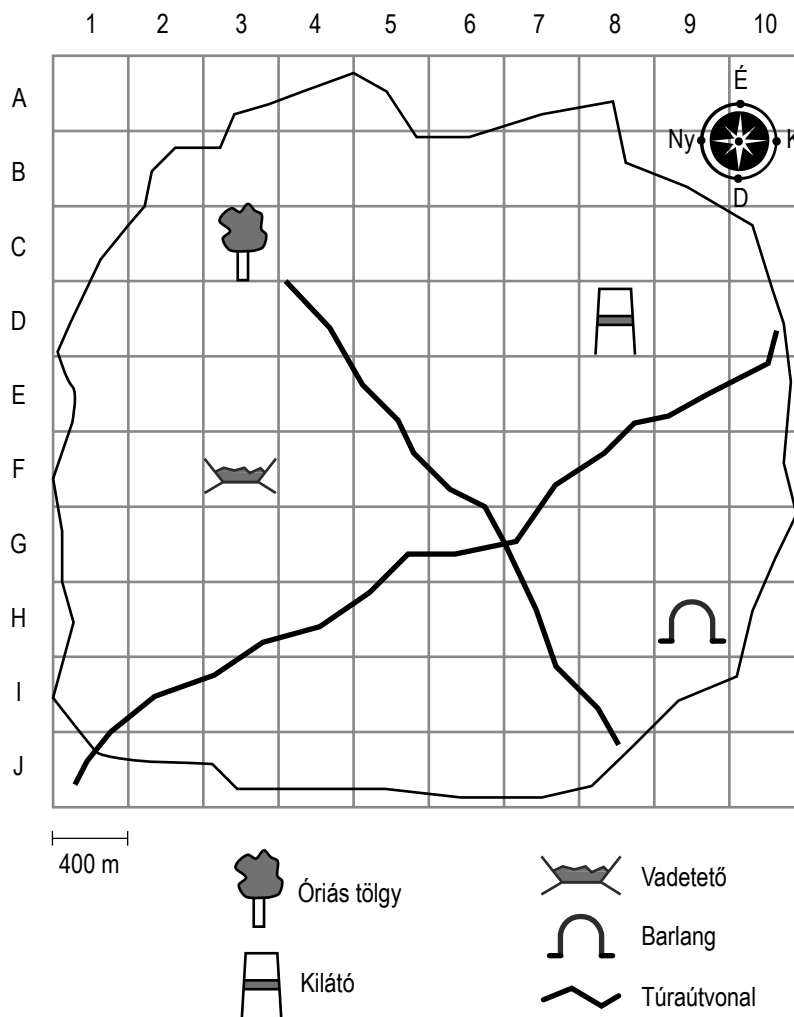
..... éves

97

MI19302

Szarvasbika kora

A következő ábrán annak a vadasparknak a térképe látható, ahol egy elhullajtott agancsot találtak.

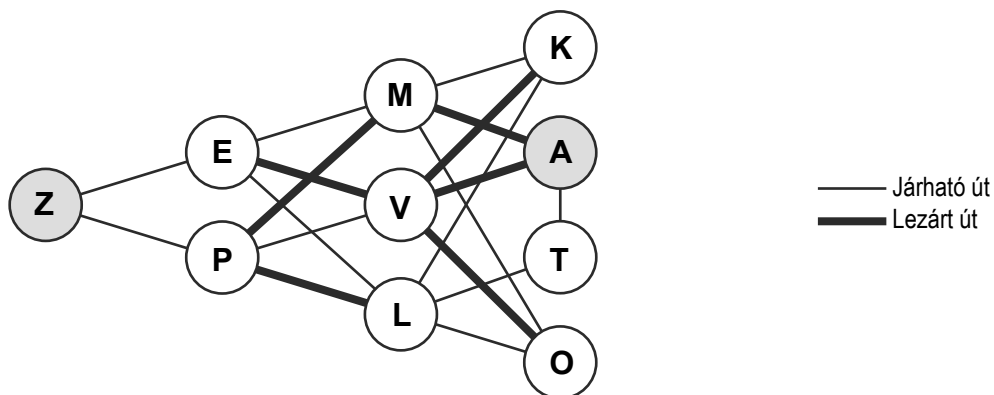

A vadaspark dolgozói a túraútvonalak kereszteződésétől KELETRE 600 méterre találták az agancsot. Határozd meg, hogy a térkép melyik mezője jelöli a megtalált agancs helyét!

A megtalált agancs helye: mező

Útlezárás

A következő ábra egy egyszerűsített térkép, amelyen a betűk falvakat, a vonalak utakat jelölnek. A vastag vonallal jelölt utak felújítás miatt le vannak zárva.

98

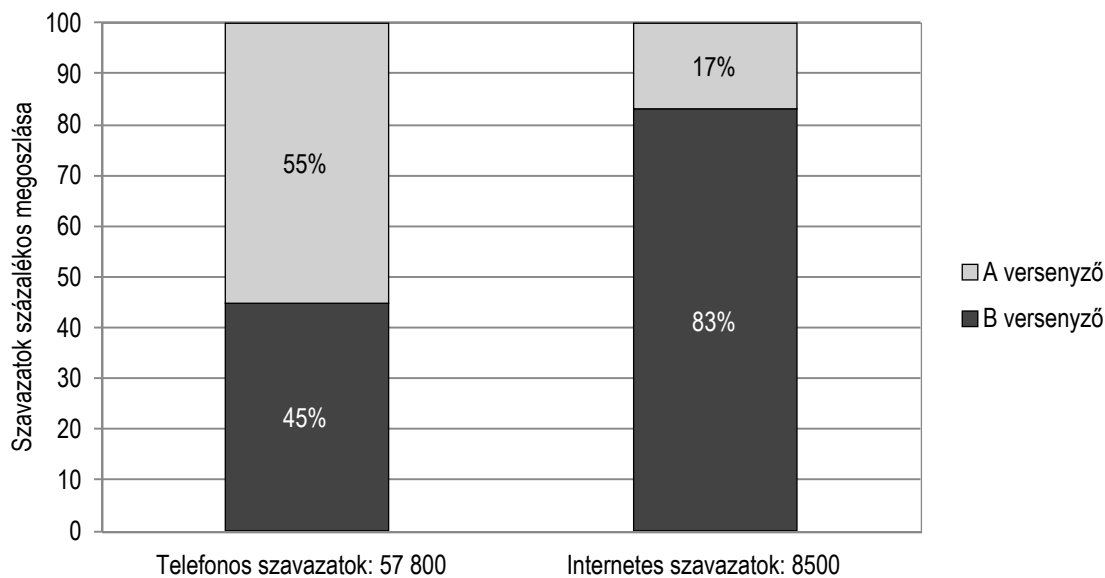
MJ13702

Dönts el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
A térkép szerint V-n keresztül semmiképp nem lehet eljutni Z-ből A-ba úgy, hogy közben egy települést sem érintünk kétszer.	☐ I	☐ H
Ahhoz, hogy valaki Z-ből T-be jusson, mindenképp útba kell ejtenie L települést.	☐ I	☐ H
Z-ből A-ba lehet jutni a következő útvonalon is: Z-P-M-K-L-T-A.	☐ I	☐ H

Döntő II.

Egy tehetségkutató verseny döntőjében a nézők telefonon és az interneten is szavazhattak a szerintük legjobb műsorszámra. Az a versenyző nyeri a döntőt, aki a legtöbb szavazatot kapja. A következő ábrán a telefonos és az internetes szavazatok száma és százalékos megoszlása látható.

99

MJ19501

Az ábra alapján ki nyerte a döntőt? Satírozd be a helyes válasz betűjelét! Válaszodat számítással indokold!

- ☐ A Az A versenyző nyerte a döntőt.
☐ B A B versenyző nyerte a döntőt.

Indoklás:

Hálózat

Egy számítógép-hálózat a következők szerint van beállítva:

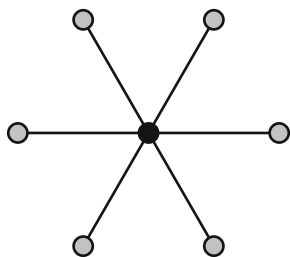
- a rendszergazda (●) minden felhasználóval (○) tud kommunikálni
- a felhasználók a rendszergazdával és pontosan két másik felhasználóval tudnak kommunikálni.

100

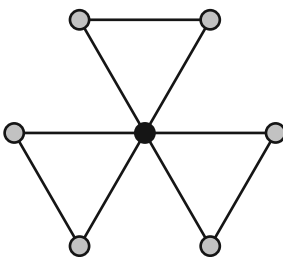
MJ37501

Melyik ábra szemlélteti helyesen a számítógép-hálózatot? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

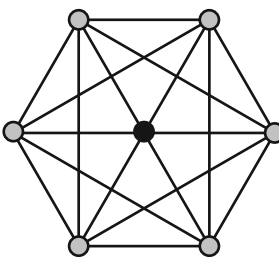
(A)

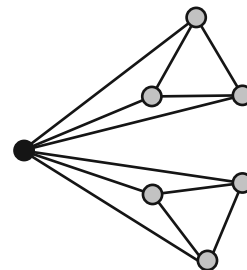
(B)

(C)

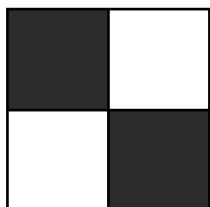

(D)

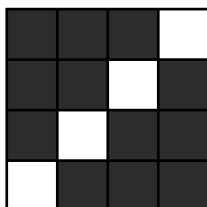

Négyzet színezése

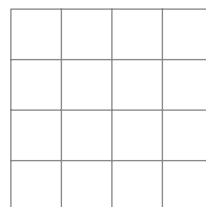
A következő ábra egy négyzet színezését mutatja. Minden egyes lépésben a fehér négyzeteket 4 kisebb négyzetre osztjuk, és közülük 2-t beszínezzünk. A következő ábrán az első két lépés látszik.

1. lépés

2. lépés

3. lépés

101

MJ29901

Folytasd a sort, és töltsd ki a táblázatot! Ha szükséges, rajzolhatsz is az üres ábrába.

	1. lépés	2. lépés	3. lépés
Az eredeti nagy négyzet területének hányad része FEKETE?	$\frac{1}{2}$		

0

1

2

7

9

Gázszerelő

102

MJ31201

András gázszerelő, munkadíja a kiszállási díjból és a munkával eltöltött idő óradíjából tevődik össze. András kiszállási díja 2000 Ft/alkalom, óradíja 3000 Ft.

Mennyit keres András egy 3 órás munkával? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 5000 Ft-ot
- ☐ B 9000 Ft-ot
- ☐ C 11 000 Ft-ot
- ☐ D 15 000 Ft-ot

Szabadság

103

MJ13001

Rolandnak egy évben 26 nap fizetett szabadság jár a munkahelyén. Augusztus 1-jén új munkahelyen kezd dolgozni, ahová az éves szabadságának csak a hátralévő hónapok számától függő időarányos részét viheti magával. Ha az így kapott napok száma nem egész, akkor azt az értéket a matematika szabályai szerint egész számra kerekítik.

Hány nap szabadsága lesz Rolandnak az új munkahelyén az év hátralévő 5 hónapjában? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

0

1

2

6

7

9

PIN kód

104

MJ38101

0

1

2

6

7

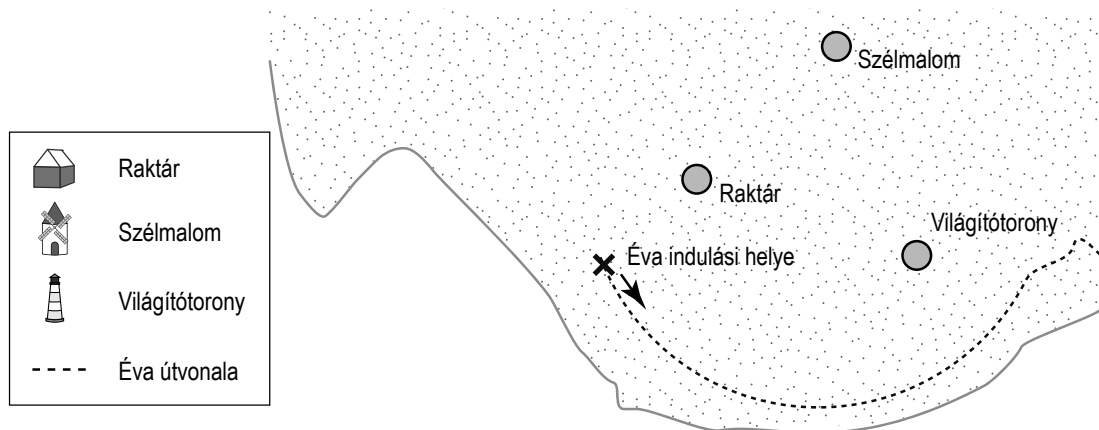
9

A mobiltelefonok bekapcsolásakor a SIM kártya PIN kódját (négyjegyű számkódot) kell megadni, melyet csak a tulajdonosa ismer, így illetéktelenek nem tudják használni a telefont. A négy számjegyből álló pin kód számjegyei 0-tól 9-ig bármilyenek lehetnek.

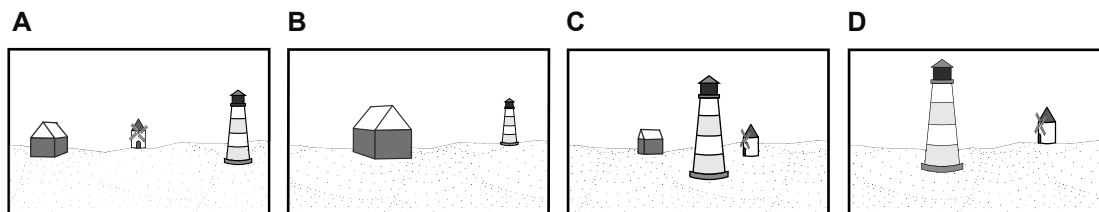
2011-ben Magyarországon a SIM kártyák száma 11,69 millió volt. Közülük legalább hányhoz tartozott egyforma PIN kód? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

Tengerpart

A következő ábrán egy tengerpart térképvázlata látható.

Éva a tengerparton sétált a nyíllal jelzett irányban. A következő ábrákon az látható, hogy négy különböző pontból nézve milyen az épületek egymáshoz viszonyított helyzete.

105

MJ38501

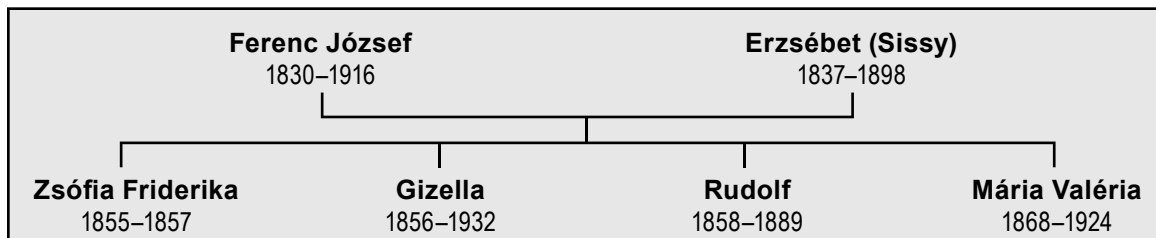
Milyen sorrendben láthatta a fenti képeket? Írd a pontozott vonalra a megfelelő kép betűjelét!

.....
 1. látott kép 2. látott kép 3. látott kép 4. látott kép

0
1
7
9

Királyi család

Az ábrán az utolsó előtti magyar király, Ferenc József és felesége, Erzsébet (Sissy), valamint négy gyermekük születési és halálozási éve látható.

106

MJ11601

Dönts el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Ferenc József hét évvel korábban született, mint későbbi felesége, Sissy.	☐	☐
Zsófia Friderika már Rudolf születése előtt meghalt.	☐	☐
Sissy már elmúlt 32 éves, amikor legkisebb gyermeke megszületett.	☐	☐
Sissy és Ferenc József négy gyermeke közül Mária Valéria élt a leghosszabb ideig.	☐	☐

Kockaépítmény I.

Ákos kockákból egy testet épített. A felülnézeti ábrán a számok azt jelzik, hány kocka van egymás tetejére rakva; az X-szel jelölt hely Ákos elhelyezkedését mutatja.

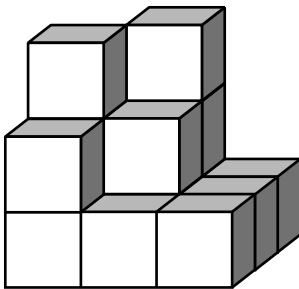
0	1	1
3	2	1
2	3	2

107

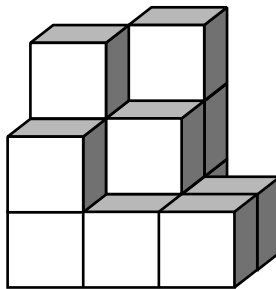
MJ16301

Mit látott Ákos? Satírozd be a helyes ábra betűjelét!

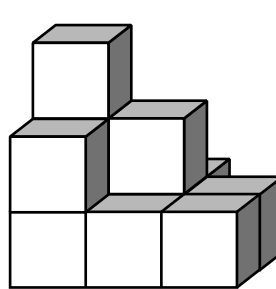
(A)

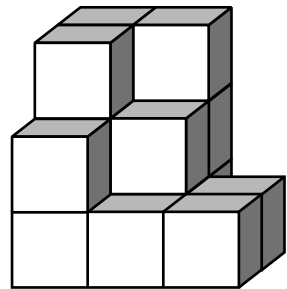
(B)

(C)

(D)

Jegy

108

MJ03901

Egy koncertterem rendezvényeire minden jegyet azonos áron kínálnak eladásra. Egy felmérés alapján, ha 10%-kal csökkentenék a jegyek árát, akkor 20%-kal nőne az eladott jegyek száma.

Hogyan változna ekkor a jegyek eladásából származó BEVÉTEL? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- (A) 8%-kal nőne.
- (B) 10%-kal nőne.
- (C) 20%-kal nőne.
- (D) 10%-kal csökkenne.
- (E) 20%-kal csökkenne.

Benzinköltség

109

MJ12901

0

1

2

7

9

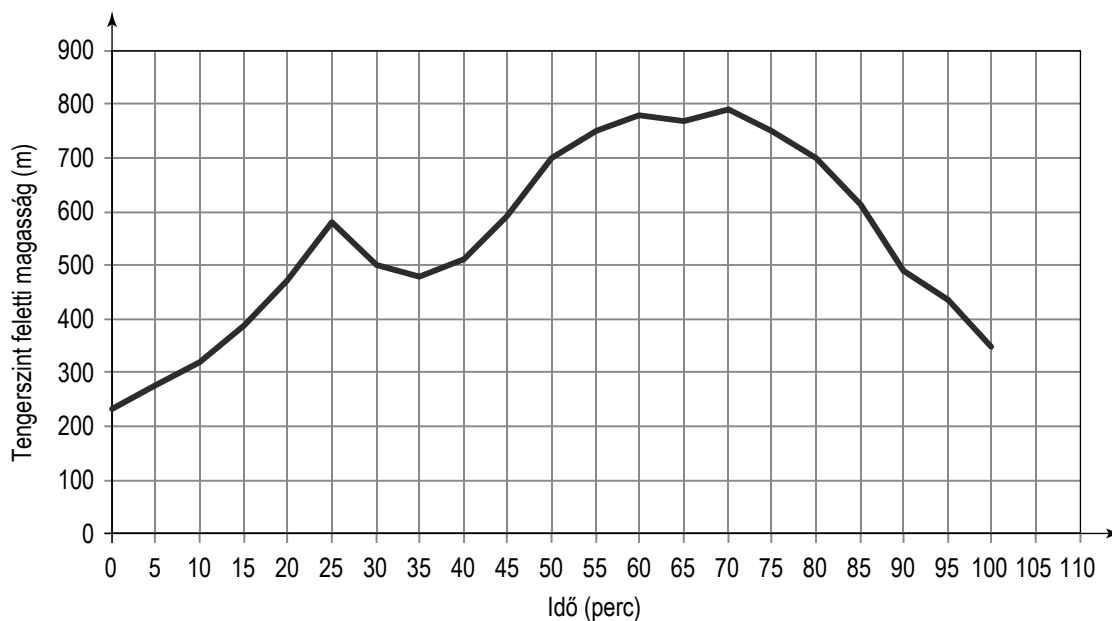
Gábor autóval jár dolgozni az otthonától 57 km-re lévő munkahelyére. Autója 100 km-enként 6,8 liter benzint fogyaszt, 1 liter benzin 385 zedbe kerül.

Mennyibe kerül Gábornak, ha egy hónap 20 munkanapján autóval teszi meg az utat a munkahelyére és vissza, és kilométerenként 9 zed munkába járási támogatást kap?

Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

Hőlégballonos kirándulás

Gábor részt vett egy hőlégballonos kiránduláson. A felszállástól a leszállásig 5 percenként leolvasta a tengerszint feletti magasságot mutató műszerről a mért adatot, és azokból a következő grafikont készítette.

110

MJ33402

Döntsd el, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
Másfél óra volt a repülés időtartama.	☐ I	☐ H
A leszállás magasabban fekvő helyen történt, mint a felszállás.	☐ I	☐ H
A legmagasabb pont eléréséig folyamatosan emelkedett a hőlégballon.	☐ I	☐ H
700 méter felett kb. fél órát töltöttek Gáborék.	☐ I	☐ H

Mintavétel

Margit közvélemény-kutatást végez az évfolyamtársai körében arról, hányan szeretnék, hogy tabló készüljön az évfolyamról. Az évfolyam négy osztálya közül véletlenszerűen kiválaszt egyet, majd a kiválasztott osztályból véletlenszerűen kiválaszt 10 tanulót.

A következő táblázat az egyes osztályok létszámát tartalmazza.

	A osztály	B osztály	C osztály	D osztály	Összesen
Létszám	25	32	35	28	120

111

MJ36601

Ugyanannyi esélye van-e az évfolyam mind a 120 tanulójának arra, hogy a kiválasztott 10 tanuló közé kerüljön? Satírozd be a helyes válasz betűjelét! Válaszodat indokold!

- ☐ I Igen, ugyanannyi esélye van mind a 120 tanulónak.
- ☐ N Nem, nem ugyanannyi az esélye mind a 120 tanulónak.

Indoklás:

Távolság

112

MJ17501

Zedország tengeri kikötője Zedegár. A kikötőtől légvonalban 400 km-re található Misk szigete, 300 km-re Jisk szigete.

Melyik állítás igaz BIZTOSAN a két szigetről? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A Légvonalban 100 km-re vannak egymástól.
- ☐ B Légvonalban 500 km-re vannak egymástól.
- ☐ C Légvonalban 700 km-re vannak egymástól.
- ☐ D Légvonalban legalább 100 km-re, de legfeljebb 700 km-re vannak egymástól.

Úszóverseny

Egy úszóversenyen 3 csapat indult váltóban, a csapatok 4 főből álltak. Minden csapatból akkor indulhat a következő versenyző, ha a csapattársa beért a célba. Az alábbi táblázat azt mutatja, melyik versenyző mennyi idő alatt úszta le a távot.

	A csapat	B csapat	C csoport
1. versenyző	1 perc 54 másodperc	1 perc 30 másodperc	1 perc 10 másodperc
2. versenyző	59 másodperc	1 perc 5 másodperc	1 perc 8 másodperc
3. versenyző	1 perc 2 másodperc	1 perc 18 másodperc	1 perc 5 másodperc
4. versenyző	1 perc 5 másodperc	45 másodperc	55 másodperc

113

MJ08801

Amikor a B csapat 4. versenyzője elkezdett úszni, az A csapatból hányadik versenyző úszott? Satírozd be a helyes válasz betűjelét! Válaszodat számítással indokold!

- ☐ M A 2. versenyző.
- ☐ H A 3. versenyző.
- ☐ N A 4. versenyző.

Indoklás:

0

1

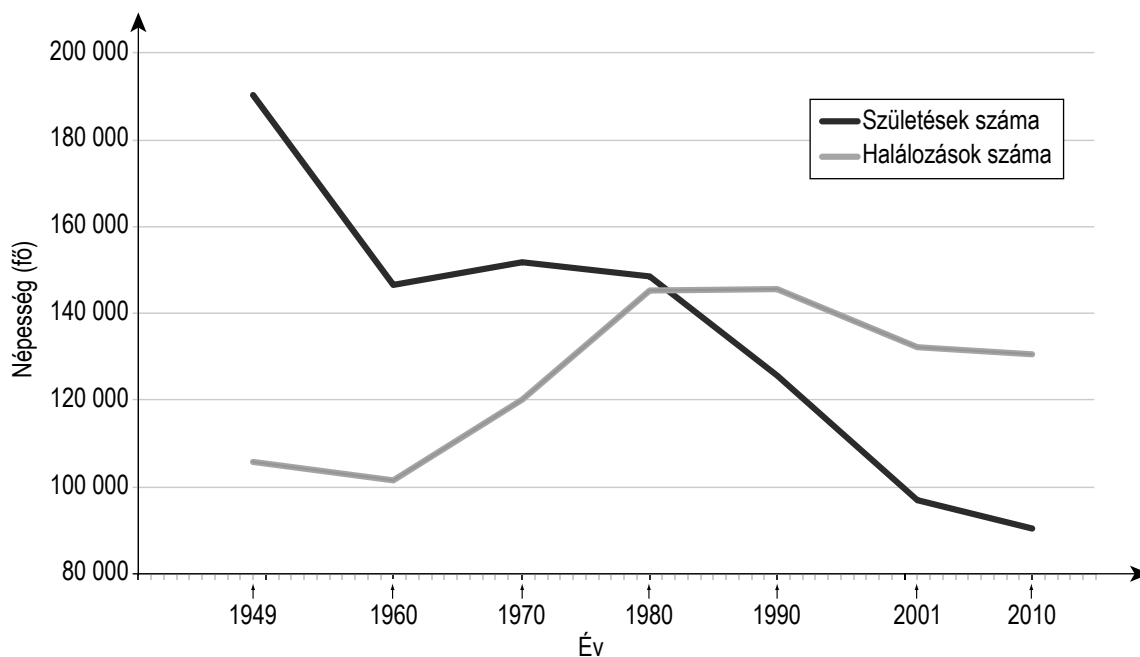
2

7

9

Néesség

Egy napilap „Magyarország lakossága” című cikkében a következő ábra jelent meg. Az ábra az 1949., 1960., 1970., 1980., 1990., 2001. és 2010. évi adatokat mutatja.

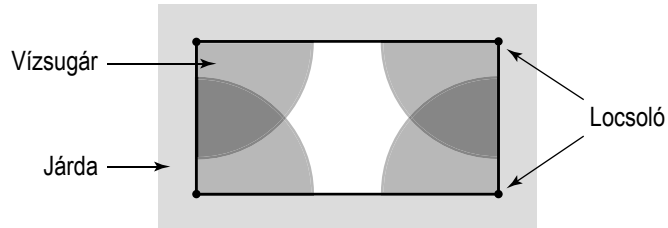
114
MJ27102

Döntsd el az ábra alapján, melyik igaz, illetve melyik hamis a következő állítások közül! Válaszodat a megfelelő kezdőbetű besatírozásával jelöld!

	Igaz	Hamis
1983 után a halálozások száma meghaladta a születések számát.	☐ I	☐ H
2010-ben ötször annyian haltak meg, mint ahányan születtek.	☐ I	☐ H
1949 és 2010 között a születések száma folyamatosan csökkent.	☐ I	☐ H
1970-ben és 1995-ben körülbelül ugyanannyival volt több a születések száma a halálozások számánál.	☐ I	☐ H

Locsoló

Téglalap alakú kertekhez találták ki az olyan locsolót, amely egy derékszögű körcikk alakú területet locsol meg, így a kert sarkába állítva csak a kertet öntözi, ahogy a következő ábra mutatja.

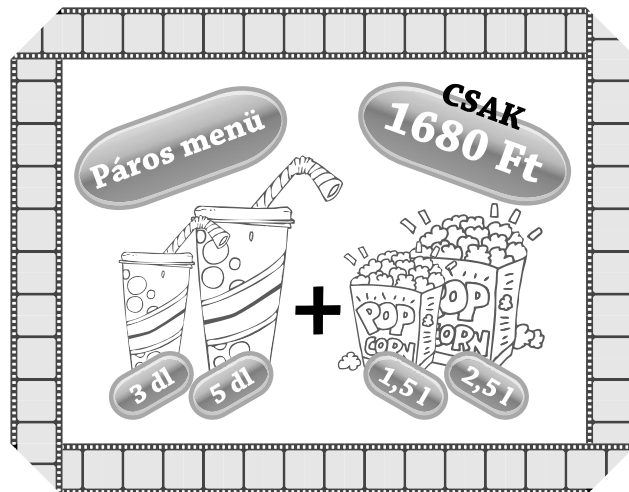

115

MJ18701

Egy 3 méter széles és 4 méter hosszú virágoskertben milyen LEGKISEBB hatásugarú locsolókra van szükség ahhoz, hogy a kert egész területe meg legyen öntözve? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

0
1
5
6
7
9

A mozi büféjében a következő akciót hirdették.

116

MJ21202

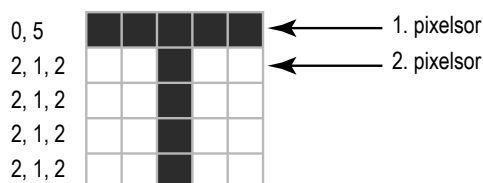
Hogyan ossza el két barátnő a Páros menü árát, ha egyikük mind az üdítőből, mind a kukoricából a kisebbet választotta, és mindenki a rá eső részt fizeti? Sdírozd be a helyes válasz betűjelét!

- (A) 210 Ft és 1470 Ft
- (B) 630 Ft és 1050 Ft
- (C) 670 Ft és 1010 Ft
- (D) 840 Ft és 840 Ft

Pixel

A számítógépen tárolt képeket a gép pixelenként tárolja. A pixeleket egy négyzetrács mentén elhelyezkedő négyzetlapokként lehet elképzelni.

A fekete-fehér képek minden egyes pixelje vagy fekete, vagy fehér. A képeket pixelsoronként balról jobbra haladva számokkal is le lehet írni. Az adott sorban először az összefüggő fehér pixelek számát tüntetik fel, majd az ezeket követő összefüggő fekete pixelek számát, ezután ismét a fehér pixeleket stb. Ezt az eljárást szemlélteti a következő ábra.

A következő számok egy betű képét írják le a számítógép számára.

0, 1, 3, 1
 0, 1, 3, 1
 0, 5
 0, 1, 3, 1
 0, 1, 3, 1

117

MJ38201

Melyik betű képét jeleníti meg a számítógép ezzel a számsorozattal? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

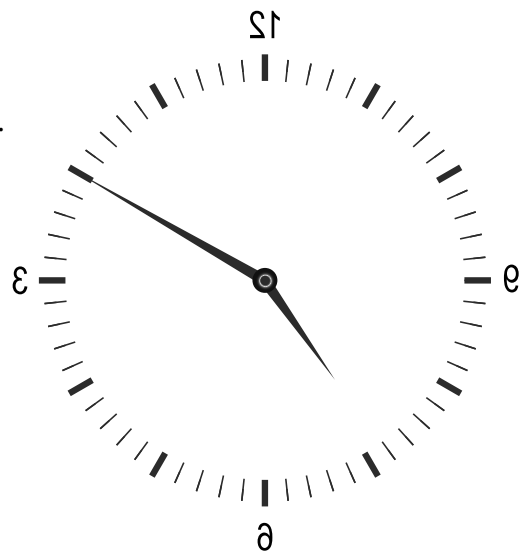
- ☐ A U
- ☐ B B
- ☐ C H
- ☐ D M

Óra II.

Anna a fodrásznál ülve az előtte lévő tükörben meglátta a falióra tükörképét, és rögtön tudta, hogy nem fogja elérni a 20 perc múlva kezdődő mozifilmet. Az ábrán az óra tükörben látott képe látható.

Hány órakor kezdődik a MOZIFILM? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- (A) 5:50
- (B) 6:10
- (C) 6:50
- (D) 7:10
- (E) 7:30

Fénykép

Edina az osztálytalálkozón fotókat készített digitális fényképezőgépével. A fényképezőgép által megadott nyomtatási méret magassága 76,5 cm, szélessége 99,45 cm. Nyomtatáskor Edina szeretné megőrizni az eredeti arányokat, hogy a nyomtatott kép se függőlegesen, se vízszintesen ne legyen megnyújtva.

Edina 10 cm magasságú fényképeket szeretne az albumba tenni. Hány centiméter szélesek lesznek a fényképek? Úgy dolgozz, hogy számításaid nyomon követhetők legyenek!

118

MJ18801

119

MJ09401

0

1

5

6

7

9

Kölcsönzés

120

MJ03201

Csaba és Attila közösen kölcsönzött egy hétre egy csiszológépet, amelyet Csaba öt napig, Attila két napig használt. Megbeszélték, hogy a kölcsönzési díjat annak arányában osztják szét egymás között, ahány napot használták a gépet.

Hány forintot kell ebből Attilának fizetnie, ha kölcsönzési díj 6650 forint volt? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A 1900
- ☐ B 2660
- ☐ C 3325
- ☐ D 4750

Fák kora

121

MJ19901

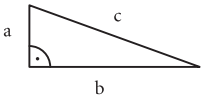
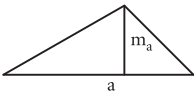
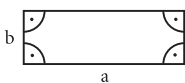
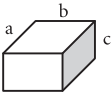
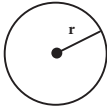
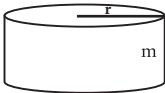
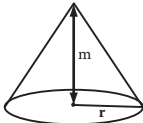
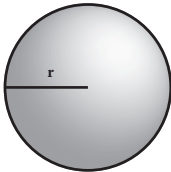
A lombhullató erdők fáira általában igaz az a szabály, hogy ahány inch ($1 \text{ inch} = 2,54 \text{ cm}$) a fa törzsének a kerülete, annyi éves a fa.

Egy lombhullató fa törzsének a kerülete 160 cm. Hány éves lehet ez a fa? Satírozd be a helyes válasz betűjelét!

- ☐ A kb. 10 éves
- ☐ B kb. 25 éves
- ☐ C kb. 65 éves
- ☐ D kb. 400 éves

Képletek

Az alábbi táblázatban képleteket találsz, amelyek segítséget nyújtanak a feladatlap megoldásában.

Ábra	Leírás	Képlet
	Pitagorasz tétele egy a, b, c oldalú derékszögű háromszögre vonatkozóan, ahol c az átfogó.	$a^2 + b^2 = c^2$
	Egy olyan háromszög területe, amelynek egyik oldala a , az a oldalhoz tartozó magassága m_a .	$\text{Terület} = \frac{a \cdot m_a}{2}$
	Egy a, b oldalú téglalap területe.	$\text{Terület} = a \cdot b$
	Egy olyan téglatest térfogata, amelynek oldalélei a, b és c .	$\text{Térfogat} = a \cdot b \cdot c$
	Egy r sugarú kör kerülete.	$\text{Kerület} = 2 \cdot r \cdot \pi$
	Egy r sugarú kör területe.	$\text{Terület} = r^2 \cdot \pi$
	Egy r sugarú és m magasságú henger térfogata.	$\text{Térfogat} = r^2 \cdot \pi \cdot m$
	Egy olyan kúp térfogata, amely alapkörének sugara r , magassága m .	$\text{Térfogat} = \frac{r^2 \cdot \pi \cdot m}{3}$
	Egy r sugarú gömb térfogata.	$\text{Térfogat} = \frac{4r^3 \cdot \pi}{3}$
	Egy r sugarú gömb felszíne.	$\text{Felszín} = 4 \cdot r^2 \cdot \pi$

